

Slovenski VESTNIK

LETNIK XXXVI

CELOVEC, PETEK, 5. JUNIJ 1981

ŠTEV. 23 (2022)

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 3 šilinge
mesečna naročnina 12 šilingov
celoletna naročnina 120 šilingov
P. b. b.

RESNICA O „RAZPRODAJI“ KOROŠKE ZEMLJE:

Od vsakih štirih prodanih zemljišč so jih tri pokupili zahodnonemški državljani

Med najbolj priljubljene „argumente“, ki se jih poslužujejo nemški nacionalisti na Koroškem v svojem ščuvanju proti Slovincem in proti Jugoslaviji, spadajo tudi trditve o tem, kako Slovenci oziroma Jugoslovani baje na veliko pokupujejo zemljišča na Koroškem. V nepoučenih krogih s tem ustvarjajo pravo histerijo, češ, domovina je spet ogrožena: grozi nevarnost, da bo velik del dežele prešel v last tujcev, v konkretnem primeru Jugoslovancev, ki bodo po tej poti („skozi zadnja vrata“, kakor je bilo brati na KHD-jevskih pamfletih) pospešili „slovenizacijo“ Koroške.

Kakor so take trditve za razmišljanje človeka naravnost idiotske, pa očitno le niso neumne dovolj, da se jih ne bi dalo vpreči tudi v strankarsko-politični voz. Koroška FPÖ, ki se je že večkrat izkazala kot podaljšana roka KHD in sorodnih krogov, je tudi v tem vprašanju visoko dvignila zastavo ter v deželni zbor zahtevala postroitev zakonskih predpisov, ki veljajo za nakupovanje zemljišč s strani tujih državljanov. Zahtevala je, da se je pri prodaji zemljišč tujim državljanom treba ozirati tudi na državno-politične premisleke, ker gre vendar za varnost dežele — torej dovolj jasen namig, proti komu je vse to naperjeno.

Z njeno zahtevo se je te dni bavnil svobodnjaški predlog z utemeljitvijo, da sedaj veljavni predvili pravni pododbor deželnega zbora, ki je z glasovi SPÖ in ÖVP za-

pisi o prodaji zemljišč niso potrebni nobene take poostritve, ker že sedaj vsebujejo določila, ki one-

Dvomljiv uspeh nove ameriške vlade

Po najnovejših podatkih, ki so jih objavili v Washingtonu, bo Amerika letos prehitela Sovjetsko zvezo v izvozu orožja drugim državam in spel postala največji dobavitelj raznih vrst orožja v svetu. Računajo namreč, da bo Amerika letos prodala za okrog 23 milijard dolarjev orožja in s tem prekosila Sovjetsko zvezo, ki je bila lani na vrhu svetovnega seznama izvoznikov orožja z okrog 17,5 milijarde dolarjev, medtem ko je Amerika lani izvozila orožja „samo“ za 17 milijard dolarjev.

Hitro naraščanje prodaje ameriškega orožja drugim državam je posledica politike nove ameriške vlade, ki je pod vodstvom predsednika Reagana napovedala, da bo Ameriki spel vrnila nekdanjo samozavest in mednarodni ugled. Napovedani rekord v prodaji orožja je tukaj vsekakor zelo dvomljiv „uspeh“, zlasti če ga gledamo v luči strašne resnice, da na svetu pride danes na vsakega prebivalca že več orožja in streliva kot pa hrane.

Posledica takšne razdelitve „dobrin“ je skokovito naraščanje števila ljudi, ki trpijo lakoto. Lakota in revščina v svetu pa sta nevarni za mir, so poudarili na mednarodnem zasedanju v Novem Sadu, o katerem poročamo na drugem mestu.

mogočajo vsakršno „razprodajo“ koroške zemlje tujcem. Tako je ostala FPÖ s svojo iz znanih krogov izvirajočo zahtevo osamljena tudi v deželnem zboru. In še več: njena pobuda, ki je bila brez dvoma usmerjena v zelo določeno smer, se je kot bumerang obrnila ravno proti tistim silam, ki so jo sprožile.

Deželni svetnik Bacher (ÖVP) je kot pristojni referent na torkovi seji deželne vlade namreč predložil podrobno poročilo o prodaji zemljišč tujim državljanom v letih 1979 in 1980. Zavrnil je vse govornice o „razprodaji“ koroške zemlje ter navedel naslednje ne samo zanimive, marveč tudi značilne podatke: V omenjenih dveh letih je bilo na Koroškem prodanih tujcem skupno 323 zemljišč. V pretežni večini primerov (namreč 241) so bili kupci zahodnonemški državljani, na katere odpade okroglo 75 odstotkov vseh prodanih zemljišč. Jugoslovanskim državljanom je bilo v zadnjih dveh letih prodanih 22 zemljišč, to ni niti celih 7 odstotkov. Na tretjem mestu so bili italijanski državljani, ki so kupili na Koroškem 19 zemljišč (6 odstotkov); Švicarjem je bilo prodanih 15 zemljišč, 7 zemljišč so kupili britanski državljani, tri zemljišča Belgijci in dve zemljišči sta prešli v japonsko last.

Res zelo zgovorna slika, ki se ob teh podatkih kaže na področju „razprodaje“ koroške zemlje. V luči teh dejstev se docela razgali predvsem zlaganost nemških nacionalistov, ki zastrupljajo ozračje v deželi in odnose med sosednjima državama z lažmi o slovenskem oz. jugoslovanskem pokupovanju koroške zemlje, čeprav so v resnici od vsakih štirih prodanih zemljišč kar tri pokupili interesi iz Nemčije.

Ob takšnem razvoju pa se ne hote vsiljuje spomin tudi na razmere v dobi med obema vojnama, ko je takratni predhodnik današnjega KHD ponemčevanje slovenskih krajev na Koroškem načrtno pospeševal med drugim tudi s tem, da je kupcem iz Nemčije posredoval ugodne nakupe slovenskih posestev v južnem predelu dežele. Čeprav ne moremo trditi, kdo je danes tisti, ki usmerja dotok nemškega kapitala na Koroško, je vsekakor znano in značilno, da tisti krogi, ki sicer zelo odločno nastopajo proti vsaki udeležbi jugoslovanskega gospodarstva na Koroškem, prav ničesar nimajo proti naseljevanju nemških podjetij — očitno v znamenju tiste vsenemške narodne skupnosti, h kateri se še danes veliko raje in glasno priznavajo kot pa k neodvisni in samostojni republiki Avstriji.

Tovariško srečanje bivših partizanov in aktivistov OF

Za minulo soboto je vabila Zveza koroških partizanov na srečanje bivših partizanov in aktivistov OF, ki so se borili in delovali med narodnoosvobodilno borbo na Koroškem. Srečanje je bilo v Veselah pri Šentprimozu v Podjunu, kjer se je zbralo veliko število bivših koroških borcev z obeh strani meje, da obudijo spomine na težke čase skupnega boja proti nacifašizmu. O srečanju, ki je potekalo v priskrbenem tovariškem vzdušju in ki ga je s kratkim nastopom obogatil tudi mladi Koroški partizanski pevski zbor, obširneje poročamo na 2. strani.

Starejšim v spomin in mlajšem v opomin

Na kraju nekdanje podružnice koncentracijskega taborišča Mauthausen v Podlublju je bilo zadnjo soboto spet tradicionalno srečanje preživelih taboriščnikov in zapornikov iz vse Slovenije. Prireditve pa so se udeležili tudi zastopniki nekdanjih protifašističnih borcev in žrtev nacifašističnega nasilja iz Koroške ter iz Goriče, tako da je srečanje izvenlo kot velika mednarodna manifestacija — starejšim v spomin na preživelo dobo nasilja in mladini v opomin, da mora čuvati tradicije protifašističnega boja in ostati budna, da se taki

časi nikdar več ne morejo povrniti. Iz Koroške so se srečanja udeležili tudi predstavniki Zveze avstrijskih borcev odpora in žrtev fašizma (KZ-Verband), Združenja bivših jetnic ženskega koncentracijskega taborišča Ravensbrück in Zveze slovenskih izseljencev, iz Italije pa so prišli zastopniki združenja bivših deportirancev iz Gorice.

Ogromni množici udeležencev, med katerimi je bilo zlasti veliko mladine, je za tržiškim županom Milanom Ogrisom spregovorila članica sveta federacije Mira Svetina. Spomnila je na 40-letnico ustanovitve OF in vstaje narodov in narodnosti Jugoslavije ter opozorila na velikiški delež, ki ga je prispevala Jugoslavija za premaganje nacifašizma, ki je pahnil človeštvo v drugo svetovno vojno, v kateri je zgubilo življenje 60 milijonov ljudi. Žrtve vojne pa so tudi nenehni opomin, da moramo z vsemi silami braniti mir in pravico. Dejala je, da je spomin na dogodke med vojno že obledel in da smo priča prikrivanju in potvarjanju dejanj, kar pa ima lahko slab vpliv zlasti na mladino, ki si takih grozodejstev niti ne more predstavljati.

Potrebo čuvanja tradicij protifašističnega boja pa so naglasili tudi vsi ostali govorniki. Tako je Josef Nischelwitzer pozval na mednarodno sodelovanje vseh protifašistov, vseh prijateljev miru, ker le tako se bomo lahko izognili nevarnosti nove fašizacije in nove vojne v Evropi. Opozoril je na zopetno oživiljanje desnega ekstremizma in neonacizma v Avstriji, poudaril pa je tudi, da se proti tej nevarnosti v zadnjem času začnejo pojavljati odpor, posebno med mladino. Mimica Woschank je omenila mednarodno solidarnost, ki so jo skovale žrtve fašističnega nasilja v zaporih in taboriščih; naglasila je, da moramo v tem duhu tudi danes razvijati sožitje na meji. Prav tako pa se je govornik iz Italije z opozorilom na skupni boj proti fašizmu zavzel za to, da mora mladina čuvati in razvijati naprej vse tisto, kar so s svojim delom in bojem priborili njeni predniki, ki so šli skozi pekel druge svetovne vojne.

Med igranjem tržiške godbe je bilo polaganje vencev k osrednjemu ljubljanskemu spomeniku taboriščnikom ter k spominskim obeležjem na prostoru nekdanjega taborišča. Z bogatim kulturnim sporedom pa sta se predstavila pevska zbor iz Kamnika in Mengša.

SEJA OBEH ODBOROV ZSO:

Smo za pogovore o konkretnih vprašanjih

KI PA NE SMEJO BITI POD PRITISKOM SILJENJA V SOSVETE

V torek sta imela Nadzorni odbor in Upravni odbor Zveze slovenskih organizacij na Koroškem skupno sejo, na kateri sta se predvsem bavila s poročilom o razgovorih, ki so bili 25. maja na deželni vladi in pri katerih so za deželno vlado sodelovali deželni glavar Leopold Wagner (SPÖ), namestnik deželnega glavarja Stefan Knafel (ÖVP) in deželni svetnik Mario Ferrari-Brunnenfeld (FPÖ), medtem ko sta zastopstvo obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev vodila predsednika dr. Franci Zwitter (ZSO) in dr. Matevž Grilc (NSKS).

Izčrpno poročilo o razgovoru je na seji podal tajnik dipl. inž. Feliks Wieser, nakar se je razvila temeljita razprava. Poudarjena je bila pripravljenost za nadaljnje razgovore tako na deželni kot na zvezni ravni, vendar je bilo obenem tudi odločno ugotovljeno, da morajo razgovori veljati konkretnim vprašanjem, ne da bi bili vedno pod pritiskom siljenja v sosvete, glede katerih je stališče koroških Slovencev znano in je bilo ponovno izraženo tudi pri zadnjih razgovorih.

Med drugimi točkami dnevnega reda se je sta odbora razpravljala tudi o napovedanem obisku predsednika izvršnega sveta SR Slovenije Janeza Zemljariča na Koroškem, ki bo s tem vrnil obisk koroškemu deželniemu glavarju Wagnerju, ki je lani decembra obiskal Slovenijo. Predsednik Zemljarič bo prispel na Koroško v nedeljo 21. junija. Uradni pogovori med predstavniki Koroške in Slovenije bodo sledili v ponedeljek; prav tako pa je predviden tudi obisk predsednika Zemljariča pri obeh osrednjih organizacijah koroških Slovencev, ki bosta predstavnike matične domovine seznanili s položajem in problemi slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

SREČANJE PARTIZANOV IN AKTIVISTOV OF V VESELAH:

Obujali smo spomine na težke čase trpljenja in boja

Več kot osemsto ljudi se je preteklo soboto pri Urankarju v Veseleh, domu in gostišču predsednika Zveze koroških partizanov Janezu Wutte-Lucu zbralo na srečanju partizanov in aktivistov OF, ki so se borili in delovali med narodno-osvobodilno borbo na Koroškem. Prišli so iz Koroške, drugih krajev Avstrije in Slovenije, poleg bivših partizanov in aktivistov je prišlo tu-

kem, je menil govornik, gre boj naprej, ker še vedno niso izpolnjene vse narodnostne pravice, ki so zapisane v členu sedem avstrijske državne pogodbe. Dejal pa je tudi, da se moramo bivši partizani in demokrati danes boriti proti novoporajajočemu se neofašizmu, ker se zavedamo, da se nikdar več ne sme ponoviti čas groze, katero je slovenski narod doživel med drugo

še nekaj borcev in aktivistov, ki so iz spontanega navdušenja izrazili svoje zadovoljstvo nad uspelim srečanjem. Tako srečanje pa kajpada ne gre brez pesmi in instrumentov, ki so jih udeleženci prinesli s seboj. V pesmi in toplih prijateljskih besedah in celo plesu, je srečanje potekalo v prijetni družabnosti. Objemanje in stiskanje rok nekdanjih soborcev, je pričalo o dobrem razpoloženju, ki se je kljub hudi vročini odvijalo pri Lucu v Veseleh. Porazdelili so se v posamezne gručice — nekateri kar pod hladno senco dreves ali sončnikov. Povsod je bilo veselo, kot nekdanj pri partizanskih mitingih. Srečavali smo znane obraze kot je Silvo Ovsenk, Tone Roblek, Janez Weiss, Janko Malle, Ančka Kupper in številne druge, ki so med stotinami prišli v Vesele. Med udeleženci pa smo srečali tudi predstavnike naših organizacij, ki so se pogovarjali z gosti od blizu in daleč. Med njimi predsednika Nadzornega odbora ZSO Lipeja Kolenika-Stanka, tajnika dipl. inž. Feliksa Wieserja, odbornike ZSO in predsednike drugih organizacij kot je Milena Gröblacher, Marjan Pečnik in še kdo. Seveda je med množico bil tudi predstavnik jugoslovanskega generalnega konzulata SFRJ Jugoslavije v Celovcu konzul Alfonz Naberžnik s soprogom.

Ko se je celodnevno srečanje v poznih popoldanskih urah končalo, so se vsi razšli v skupni želji, namreč, da se čimprej spet srečajo v taki družabnosti, kot je bila preteklo soboto pri Lucu v Veseleh.

di mnogo mladine, borcev za mir in sporazumevanje med narodi. Pri Lucu je že v teku dopoldneva postajala živahno, osebni avtomobili in avtobusi so nenehno prihajali, največ ljudstva se je zbralo okoli 14. ure, ko je bil na vrsti kulturni spored in pozdravni govori.

Tedaj je na terasi pri Urankarju in v gostinskih prostorih bilo nabito polno, vsa pozornost občinstva pa je bila uprta na prizorišče kulturnega sporeda. Koroški partizanski pevski zbor je s svojimi revolucionarnimi pesmimi navdušil staro in mlado. Tokrat je zaradi zadržanosti prof. Branka Čepina zbor pel pod vodstvom Simone Pörsch. Spored je vodil domačin dipl. trg. Franc Koncilijs in predstavljaj nastopajoče skupine. To so bili recitatorji iz Jesenic, Jezerskega in še drugih krajev.

Večstoglavo množico je v imenu prireditelja pozdravil predsednik Zveze partizanov Janez Wutte-Luc, ki je v svojih izjavah med drugim povedal, ko na tem srečanju obujamo spomine na težke bojne čase, bivši borci in aktivisti lahko tudi k ponosom gledamo na sado-ve partizanske borbe. A na Koroš-

svetovno vojno. Tovariš Luc je s posebnim ponosom povedal, da je ZKP uspelo ustanoviti Koroški partizanski pevski zbor, ki bo koroške Slovence bodril in spodbujal v nadaljnji borbi za doseg narodnostnih pravic.

Srečanje sta s kratkimi, a prisrčnimi besedami pozdravila predsednik Zveze koroških partizanov v Kranju Lojze Župančič-Zmago in predsednik avstrijskega partizanskega bataljona iz Štajerske Max Muhič. Pred mikrofonom pa je stopilo

Volitve v študentski parlament

Pred kratkim so visokošolci v Avstriji volili svoje zastopnike v „študentski parlament“ za dobo dveh let. Ze tedne prej se je po univerzah in visokih šolah razvila široka volilna propaganda, ki je imela zlasti za cilj, da se volilna udeležba ne bi še naprej znižala, kakor so to prerokovali nekateri politični opazovalci. Volilna udeležba je pri študentskih volitvah v Avstriji že tradicionalno zelo nizka in je pred dvema letoma le neznatno preskočila 30 odstotkov.

Letos se je volilne pravice poslužilo vsaj okrog 34 odstotkov visokošolcev, ki so lahko izbirali med 17 skupinami, od katerih jih je končno 13 doseglo vsaj enega zastopnika v osrednjem odboru avstrijske visokošolske zveze. Med temi je tudi — kar predstavlja pravi škandal za Avstrijo! — zastopnik neofašistične organizacije ANR, za katero je glasovalo 886 študentov, to je skoraj 2 % vseh veljavnih glasov. Da je sploh prišlo do možnosti kandidiranja te skupine, gre „za sluga“ znanemu avstrijskemu pravnemu formalizmu, na katerega se je sklicevala pristojna ministrica Firnberg, ki je proti odločni volji vseh demokratičnih študentskih organizacij dovolila kandidaturu ANR — oziroma jo naravnost vsilila z grožnjo, da bodo volitve v nasprotnem primeru razveljavljene.

V glavnem so se študentje tudi tokrat odločali med dvema velikima blokoma: Na eni strani je to strnjena fronta desničarskih organizacij, ki se med seboj razlikujejo le malenkostno (monarhistična JES, CV-organizacija FORUM, nemški „burši“ v RFS in teologi) in so nastopale pod geslom, naj se študentje zanimajo samo za študij in za ničesar drugega, čeprav so same agirale nedvoumno politično s svojim poudarjenim antikomunizmom; te skupine so skupno dosegle 34 mandatov. Na drugi strani so levičarske organizacije (socialistična VSSÖ, komunistična KSV, trockistična GRM, alternativna lista neodvisnih levih študentov in feministke), ki se v živem stiku s študenti zavzemajo za splošni po-

litični mandat visokošolske zveze ter so tudi odločno nastopile proti neofašizmu v Avstriji, zlasti proti kandidaturi ANR; te skupine so dobile skupno 25 mandatov.

Med tema taboroma agira največja študentska organizacija ÖSU, ki je v bistvu tradicionalna študentska organizacija ljudske stranke, vendar se je v zadnjem času pod pritiskom študentov precej oddaljila od ÖVP in se usmerila bolj na socialdemokratsko stran. V volilnem boju se je predstavljala za silo sredine („Ne ponujamo se desnici, ne koketiramo z levico“), pa je vsled diferenciacije na študentski desnici utrpela občutno izgubo: desni desničarji so šli še bolj na desno, kjer sta JES in FORUM za reakcionarne študente gotovo privlačnejša; iz sredinskih slojev pa je največ pridobila socialistična VSSÖ, ki je število svojih mandatov povečala od 15 na 18. ÖSU, ki je nazadovala od 31 na 22 mandatov, je vendar kljub temu ostala relativno najmočnejša frakcija in je pričakovati, da bo iskala zavestništvo z levičarskimi skupinami.

Kar zadeva ANR, pa so že vse večje skupine jasno izjavile, da s to organizacijo ne bodo sodelovale; nasprotno napovedujejo priziv na ustavno sodišče z zahtevo po razveljavitvi mandata neofašistov. Tukaj se bo tudi pokazalo, ali nameravajo oblasti končno le bolj učinkovito nastopiti proti nevarnosti s skrajne desnice.

Izid študentskih volitev na celovški univerzi se bistveno razlikuje od rezultatov v državnem merilu. Zveza socialističnih študentov VSSÖ je tukaj zgubila od prejšnjih 6 mandatov dva, s tem pa tudi dosedanje dvotretjinsko in celo navadno večino v odboru. Desničarski „forum“ je povečal število svojih mandatov od 2 na 3, z enim predstavnikom v odboru pa je prvič zastopana tudi zveza komunističnih študentov KSV, medtem ko je „Nedogmatična leviča“ obdržala svoj mandat. In še ob robu volitev: neonacistična ANR je na celovški univerzi dobila tri glasove.

Resnični položaj manjšine

je tudi odsev stopnje demokratičnosti in naprednosti
večinskega naroda

Na nedavnem srečanju slovenskih in italijanskih partizanov v Goriških Brdih je članica predsedstva SR Slovenije Vida Tomšič v slavnostnem govoru zavzela stališče tudi k zadnjim dogodkom na Koroškem. V tej zvezi je ostro zavrnila vse poskuse vmešavanja drugih držav v notranje zadeve Jugoslavije, še posebej pa težnje po odcepitvi delov ozemlja SFRJ. Politike, ki so se gradile na sanjah o velikih imperijih in rajih, so že doživele svoj temeljit poraz v drugi svetovni vojni, je dejala tovarišica Vida Tomšič. Tembolj absurdno je danes, da na nacionalizmu poskušajo graditi načrte o nekakšni veliki Albaniji ali veliki Bolgariji.

Takšno absurdno početje vnaša razdor v posthelsinsko Evropo, ko je evropska konferenca o varnosti in sodelovanju potrdila nespremenljivost meja in obvezala vse države na odnose, ki naj slonijo na demokratičnih načelih enakopravnega sodelovanja, nevmešavanja in vzajemnih koristi in kjer naj se izejo vezi med maticami in manjšinami s postopnim preseganjem meja. „V Evropi, ki je bila prizorišče dveh svetovnih vojn in kjer je tudi danes nakopičeno največ orožja, kjer se usodno srečujejo in konfrontirajo interesi velikih sil, ekonomskih grupacij in vojno političnih blokov, je vprašanje miru in miroljubnega sožitja gotovo tudi danes osrednje vprašanje.“

Posebej je spregovorila Vida Tomšič tudi o položaju slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in pri tem ugotovila, da je proces urenjevanja njenih pravic vse prepočasen. Zato je razumljivo, da slovenska skupnost vztraja pri zahtevi, da se ji priznajo pravice na vsem področju, kjer ona avtohtono živi, da bi se dokončno odpravile krivice preteklosti. „Pri tem je še posebnega pomena, da se ne uveljavlja praksa, ko se pravice po eni strani priznajo, po drugi pa pogojujejo in omejujejo do stopnje, ko jih celo lahko razvrednotijo“ (kakor se to npr. dogaja z zakonom o narodnih skupinah na Koroškem — op. ured.).

Svoja izvajanja je Vida Tomšič zaključila z znanimi načelnimi ugotovitvami k manjšinski politiki: „Ob tem, ko so pravice manjšin danes postale tudi mednarodno-pravna obveznost, se zavedamo, da je resnični položaj manjšin tudi odsev stopnje demokratičnosti vsake države, kajti demokratične in napredne sile lahko na obstoj manjšin gledajo samo kot na obogatitev njihovega družbenega življenja in kot razsežnost, ki ne bremeni njihovih odnosov s sosedi, temveč ustvarja k njim nove mostove razumevanja in sodelovanja. Narodne manjšine so se v demokratičnih družbenih odnosih pokazale kot most med narodi, most, ki lahko posreduje in tudi združuje, ki olajšuje in bogati kulturne, gospodarske in druge preloke, olajšuje vzajemno spoznavanje. Da pa manjšina lahko opravi takšno vlogo, mora, razumljivo, imeti ustrezne pogoje in možnosti, imeti mora vse možnosti lastnega kulturnega in gospodarskega razvoja, biti mora dejansko v položaju subjekta, ki je sam najbolj kvalificiran, da ocenjuje svoj položaj. Vse to pa že zadeva odgovornost večinskega naroda in je obenem merilo njegove lastne svobode, demokratičnosti in naprednosti.“

NACIZEM ŠE VEDNO ŽIVI:

Maša za Hitlerja v največji cerkvi Buenos Airesa

Znano je, da je največ obremenjenih nacističnih zločincev, ki so ob razsulu svojega rajha zbežali pred zaslužno kaznijo, našlo zatočišče v državah Latinske Amerike. Mnogim izmed njih so beg pred roko pravice omogočili vatikanski krogi — očitno iz „krščanske usmiljenosti“, kakor se je to dogajalo tudi pri najbolj razvpitih pripadnikih domobrancelv, črne roke, bele garde in sorodnih skupin, ki danes v emigraciji na primer v Argentini ali pa v ZDA in Kanadi še naprej gojijo sovražno dejavnost proti novi Jugoslaviji.

Podobno je tudi s številnimi pripadniki nekdanjih esesovskih morilskih enot, ki so — večinoma pod lažnim imenom — našli „novo domovino“, kjer so se vključili v družbeno življenje bodisi kot gospodarstveniki bodisi kot vojaški inštruktorji. Eden med njimi je tudi zloglasni esesovski zdravnik Josef Mengele, ki mu je lovec na nacistične zločince Wiesenthal že ponovno prišel na sled, vendar mu je s pomočjo vplivnih prijateljev vedno spet uspelo pobegniti.

Da v teh državah potem do nacizma niso preveč kritični, niti ne preseneča. In tako se potem morejo zgoditi celo stvari, o kakršni sedaj poročajo iz argentinske prestolnice:

V eni od največjih, najbolj znanih in najbolj obiskanih cerkva Buenos Airesa je bila pred nedavnim maša „za dušni pokoj Adolfa Hitlerja“. Že več dni prej sta na to zadušnico vztrajno opozarjala tako argentinska „integralistično-nacionalistična arijska stranka“ kot tudi „katoliško založniško združenje Kristusa kralja“. Mašo v cerkvi „božjega odrešenika“ so darovali, kot je z osuplostjo ugotovil komentator velikega argentinskega dnevnika „La Prensa“, s soglasnostjo pristojnega škofa.

Omenjeni list opozarja, da se v Argentini „ponovno poraja nacistični, ki je že v preteklosti občasno prihajal na dan“. Dejstvo, da se nacistične ideje za sedaj niso ukoreninile med širšimi množicami, komentator v svojem bogato dokumentiranem prispevku utemeljuje s tem, da nacizmu svoječasno tudi v Nemčiji niso dajali velikega pomena — pa se je vendar razbohotil v največje zlo naše dobe. Za Argentine pa bi moral biti nacizem še posebno nesprejemljiv, saj ne bi smeli pozabiti, da je predstavnik Hitlerjevega rajha v nekdanjem Društvu narodov na nekem zasledanju pred izbruhom druge svetovne vojne argentinskega predstavnika srdito zavrnil z žalitvijo: „Kaj lahko tu pove predstavnik opičje države.“

Odlikovanja SFRJ italijanskim partizanom

Pod geslom „Združeni v boju — združeni v miru“ je bila zadnja delo v Trziču (Montalcone) slovenski delci, ki so jo skupno pripravili jugoslovanski generalni konzulat v Trstu, krajevna občinska uprava in pokrajinsko vodstvo vsedržavnega združenja italijanskih partizanov. Slovesnosti so se udeležili številni predstavniki borčevskih organizacij iz Jugoslavije in Italije in še zlasti iz obmejnih predelov.

Na slovesnosti so izročili 292 odlikovanj, ki jih je predsedstvo SFRJ Jugoslavije podelilo nekdanjim italijanskim partizanom iz goriške in slovenskim partizanom iz goriške pokrajine, ki so se borili na ozemlju Jugoslavije. Ob tej priložnosti je jugoslovanski veleposlanik v Italiji Marko Kosin dejal, da so bili prav partizani „pionirji in kovači prijateljstva in razumevanja, ki obeležujejo današnje odnose med Jugoslavijo in Italijo“. V imenu tržiške občine pa je spregovoril župan Luigi Blazich, ki je naglasil vzajemno obsejnost sožitja v miru, in to na tradicijah narodnoosvobodilne vojne in odporniškega gibanja.

Slavistično srečanje univerz v Ljubljani

Prvo skupno srečanje celovške in ljubljanske univerze je bilo 1979. leta. Tedaj so slavisti obravnavali literarno delo pisatelja Simona Jenka. Že tedaj je z obeh strani bil sprejet sklep, taka srečanja prirediti vsaki dve leti, izmenoma v Celovcu oz. v Ljubljani.

Kot znano je na letošnjem srečanju v Ljubljani bilo v središču pozornosti delo Frana Levstika. Jezikoslovci so ga izbrali ob priložnosti 150-letnice rojstva tega književnika, jezikoslovca in oblikovalca slovenskega jezika.

Tako kot leta 1979, je bilo tudi tokrat srečanju danih dvoje težišč, katera so udeleženci obravnavali. To so bila „Nova zgodovina slovenskega jezika“ in „Sodobna pripovedna proza“. Na srečanju je skupno bilo prebranih 21 polurnih referatov, katerim so sledile izčrpne diskusije. Posebnost letošnjega srečanja je bila delegacija graških slavistov, ki so poročali o njihovem

raziskovalnem projektu o pregledu in klasifikaciji slovenskih dialektov na Koroškem. Na srečanju je bilo predlagano za prihodnja srečanja, poleg Ljubljane in Celovca, vključiti še Graz kot kraj srečanja.

V pozdravnem govoru je rektor ljubljanske univerze naglasil, da bo v kratkem prišlo do podpisa pogodbe obeh univerz, celovške in

ljubljanske, o sodelovanju med slavističnimi inštitutoma, da pa je pred tem med obema ustanovama bilo že dobro sodelovanje. Nadalje je rektor poudaril, da bo v okviru pogodbe avstrijska književnost na ljubljanski univerzi odslej bolj upoštevana, kar je zelo razveseljivo. Otvoritvene svečanosti Levstikovega srečanja so se udeležili predstavniki obeh univerz, podpredsednik občinske skupščine Ljubljana, avstrijski generalni konzul v Ljubljani dr. Weiss in drugi. Vsi udeleženci so izrazili potrebo o sodelovanju obeh univerz oz. inštitutov, saj je to eden izmed doprinosov dobrososedskih odnosov med Koroško in Slovenijo.

Kar zadeva znanstveni del srečanja, kateremu je dnevno bilo posvečenih sedem ur, je treba še pripomniti, da je poleg osrednje tematike, namreč o delu Frana Levstika, pri udeležencih našlo dober odmev in številne diskusijske prispevke. Po drugi strani pa je s strani udeležencev slavistov-jezikoslovcev iz Graza na srečanju bil podan znanstveno izredno zanimiv material, ki je prav zaradi stalne asimilacije obrobni krajev Koroške tembolj dragocen. Zato je razumljivo, da je ta prispevek našel velik odmev. V predavanjih o sodobni pripovedni prozi je bilo jasno, da v tem oziru obstojajo nadregionalne skupnosti, ki v slovenski književnosti pravtako kot v nemškojezični in ruski literaturi — čeprav povsod v različnem izoblikovanju — svojsko izstopajo. Vsa predavanja bodo konec letošnjega leta objavljena v „Slavistični reviji“. Znanstveni del srečanja so zaključili z dia-predavanjem, katerega sta pripravila Dr. Olof in prof. dr. Koruza na osnovi novo odkritih fresk s slovenskimi besedili v cerkvi v Smartnu nad Tholico.

„Ohcet v Ljubljani 81“

Letošnja mednarodna folklorna prireditev „Ohcet v Ljubljani“ bo od 17. do 21. junija. Je to najpomembnejša in najbolj znana folklorna prireditev v Evropi, ki si jo letno ogleda do 100.000 gledalcev, med njimi veliko številu domačih in tujih turistov.

V letošnjem letu bodo poudarjene še in navade Bele Krajine, pokra-

Britanije in Zvezne republike Nemčije, prireditelji pa pričakujejo še prijave iz drugih dežel. Svojo udeležbo pa je doslej prijavilo že 21 folklornih skupin z mednarodno udeležbo in s skupno okoli 450 sodelujočimi. Razen tega bodo sodelovale tudi godbe na pihala, kočijaži, ki bodo vozili poročne pare in spremstvo. Poleg tega pričakujejo še več kot 1000

jine na jugovzhodu Slovenije, ki je prav na področju ljudskega izročila zelo zanimiva in bogata. Poleg folklornih skupin in posameznikov iz Bele Krajine, ki bodo sodelovali tako v programih prireditev v Ljubljani kot v Beli Krajini, kjer se bo odvijal del sporeda letošnje ohceti, bodo nastopale še folklorne skupine iz Jugoslavije in tujine.

Na letošnji „Ohceti v Ljubljani“ se bodo poročili pari iz vseh jugoslovanskih republik, iz Avstrije (par bo organizirala SPZ), iz Češkoslovaške, Demokratične republike Nemčije, Italije, Norveške, Švice, Velike

posameznikov in skupin narodnih noš, ki bodo 20. junija 1981 sodelovale na svatovski povorki.

Torej bo 20. junija 1981 glavna prireditev „Ohcet v Ljubljani“, ki bo brez dvoma privabila številne obiskovalce od blizu in daleč, saj je to dejansko edinstveno folklorno-kulturno prireditev in kajpada tudi velik povod za veselje ob poroki parov iz raznih držav. Svatovanje bo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, kjer bo možnost za obed domačih slovenskih svatovskih jedil in seveda tudi za ples ob vižah domačih narodno-zabavnih ansamblov.

Otroški zbor „Laurentius“ iz Trajštofa na Koroškem

Otroški pevski zbor „Laurentius“ iz Trajštofa na Gradiščanskem je bil ustanovljen leta 1975. Vodi ga prof. Zlatka Sieler, hčerka znane ga kulturnopolitičnega delavca hrvaške narodne skupnosti na Gradiščanskem, Alfonza Kornfeinda.

Zbor šteje 28 članov in sicer v starosti od 7–15 let. Zbor se v glavnem ukvarja z gojitvijo gradiščansko-hrvatske narodne glasbe, ukvarja pa se tudi s cerkveno glasbo s katero nastopa ob svečanih priložnostih v domači fari. Zbor je v teku svojega obstoja dosegel izredno visoko pevsko raven in zaradi tega nastopa tudi izven domačega območja.

Ob priložnosti „Leta telesno prizadetih“ je zbor sklenil pomagati telesno prizadetim v domači občini. V ta namen bo zbor v nedeljo 7. junija ob 11.30 uri nastopil v celovškem Minimundusu — „Malem svetu ob Vrbskem jezeru“ z ustreznim koncertnim sporedom. Čisti dobiček do zbor poklonil v zgoraj naveden namen domači občini. Prav Minimundus pa je pripravno mesto za tak nastop in akcijo, saj tudi dobiček Minimundusa služi dobrodelnim namenom.

Ob tej priložnosti bo zbor izvajal „Otroško mašo“ Štefana Kocsisa, gradiščansko-hrvatske narodne pesmi in komorno-glasbena dela Nandota, Hovačka in Beethovna.

Ljubiteljem kvalitetnega otroškega petja priporočamo, da se koncerta udeležijo. S tem ne bodo doživeli le edinstveni kulturni užitek, marveč bodo tudi pomagali telesno prizadetim ljudem občine Matersburg.

„Ljubljana 81“ - dnevi slovenske zabavne glasbe

Danes in jutri bo Ljubljana stala v znamenju slovenske zabavne glasbe. V srednji dvorani Kulturnega doma Ivan Cankar bodo namreč odprli 20. mednarodno zabavno-glasbeno prireditev „Ljubljana 81“ — dneve slovenske zabavne glasbe. Prireditev se bo pričela nocoj ob 20. uri (po jugoslovanskem času), končala pa v soboto, s pričetkom ob istem času in v istem prostoru.

Prvi večer bo na sporedu retrospektiva pesmi svobodnih oblik, nastop pevcev iz desetih evropskih radijskih postaj, ki bodo peli znane slovenske skladbe v njihovih priredbah. Sobota bo posvečena pop glasbi, na sporedu bo 14 novih slovenskih skladb, nato pa bodo predstavniki evropskih radijskih postaj peli še uspešnice iz njihovega repertoarja.

Klub slovenskih študentov v Gradcu in KZ Zveze slovenske mladine v Borovljah vabi na

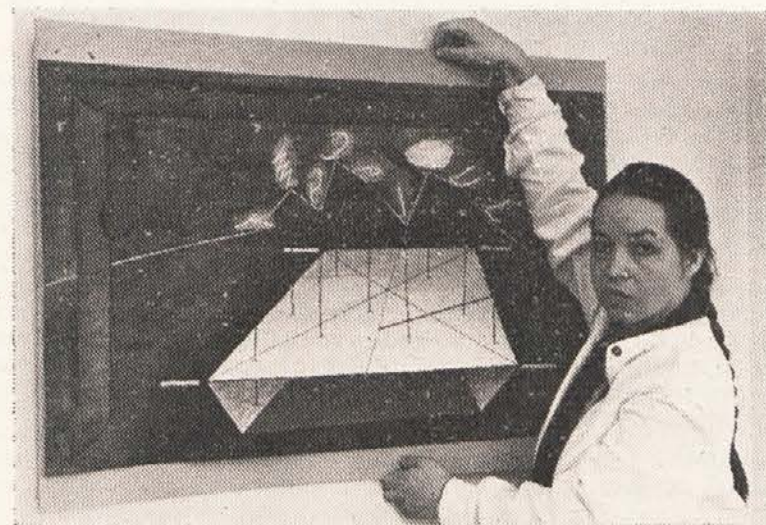
KONCERT
pod geslom

„OD KLASIKE DO NARODNE PESMI“

v ponedeljek 8. junija 1981 ob 14.30 uri v veliki dvorani mestne hiše v Borovljah.

Nastopajo: Bruno Petritschek (klavir), Martin Koschutnik (klavir), Engelbert Logar (kitara), Roman Verdel (flavita), možki zbor iz Borovlj, otroški cerkveni zbor, ansambel „Drava“, Plajberški kvartet ter možki in mešani zbor Kluba slovenskih študentov v Gradcu.

Nagrada Römerquelle Meini Schellander

Dunajska družba Römerquelle je pod naslovom „Die Beilebung der Sinne“ lani razpisala likovno nagrado. Odziv med likovnimi umetniki je bil izredno velik, saj je pri razpisu sodelovalo 156 slikarjev s skupno okoli 400 deli. Med njimi je bila tudi slikarka Meini Schellander in je za svojo sliko „Latentni dan“ prejela prvo nagrado v višini 30.000 šilingov. K temu izredno pomembnemu uspehu slikarki iz Bilčovsa čestitamo in želimo nadaljnjih umetniških uspehov.

Najboljša dela prvega natečaja družbe Römerquelle 1980 so s 60 slikami razstavljena v mali galeriji Mestne hiše v Celovcu. Razstavo je razpisnik organiziral skupno s kulturnim uradom mesta Celovec. Poleg nagrajenega dela bodo obiskovalci lahko videli tudi odkupljene slike (skupno za 100.000 šilingov) in sicer dela Ernsta Zdrahala, Christine Heuer, Branka Andrica, Hermann Häftla, Ernsta Skricka in Karl-Heinza Bloyra. Razstava, katero so odprli preteklo sredo, bo odprta do 15. junija.

Jubilej APZ „Tone Tomšič“

Akademski pevski zbor „Tone Tomšič“ letos slavi 35-letnico obstoja. To je brez dvoma eden najboljših slovenskih pevskih zborov, ki goji zahtevno zborovsko glasbo od narodne, klasične in sodobne pesmi. Svojo kakovost je zbor ponovno potrdil na jubilejnim koncertu v srednji dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani, ko je pod vodstvom zborovodje Jožeta Fürsta izvajal izbor pesmi domačih in tujih skladateljev.

APZ „Tone Tomšič“, ki nosi ime narodnega heroja, je v svoji 35-letni dejavnosti dosegel izredno lepe uspehe doma in v tujini, saj je s svojo kvaliteto večkrat zmagal na mednarodnih pevskih tekmovanjih.

Akademski pevski zbor „Tone Tomšič“ je v zadnjih treh desetletjih bil tudi večkrat gost pri nas na Koroškem. Kot prva ga je sprejela v goste Slovenska prosvetna zveza in zanj organizirala v povojnih letih pevsko turnejo po naših krajih. Pozneje pa smo APZ „Tone Tomšič“ večkrat občudovali na koncertih v Spittalu ob Dravi, spotoma se je vedno ustavil tudi med nami, večinoma kot gost SPZ in KKZ, oz. krajevnega društva.

APZ „Tone Tomšič“ ob 35-letnem jubileju obstoja želimo še mnogo umetniških uspehov, seveda pa tudi želimo, da bi s svojim vrhunskim petjem ponovno prišel gostovat k nam na Koroško.

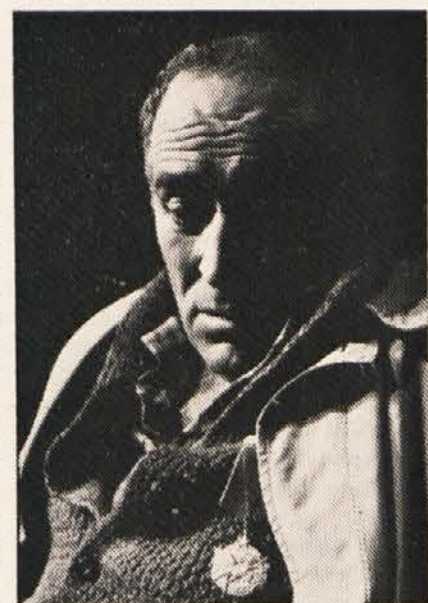
Gledališki festival v Beljaku

Svojčas smo že poročali o gledališkem srečanju v Beljaku, ki je ena največjih tovrstnih prireditev v Evropi. Organizatorjem je uspelo zbuditi široko zanimanje za gledališče pri prebivalstvu mesta Beljak in drugih mestih in krajih Koroške. Zlasti se za to prireditev zanima šolska mladina.

Tako tudi za letošnjo prireditev „Spectrum 81“ že prihajajo naročila vstopnic z vse Koroške. To so večinoma skupine, ki si želijo ogledati predstave v Beljaku — samo tam jih bo letos šestdeset. Med naročniki vstopnic je tudi slovenska gimnazija v Celovcu, ki je ob tej priložnosti en šolski dan proglasila za „dan gledališča“ in bo z vsemi 450 dijakih s posebnim vlakom šla v Beljak, kjer si bodo ogledali nekatere gledališke predstave.

Med številnimi gledališkimi ansambli bo sodelovalo tudi Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice. Uprizorilo bo monodramo Janeza Povšeta „Izvolite tovariš Marjan“. V tem gledališkem delu avtor posveča spomin partizanu in liriku Karlu Destovniku-Kajuhu. V komadu ne gre za neko plitvo-humoristični razgled na pesmi narodnoosvobodilne borbe, ampak za neko obravnavo tistega časa na ravni tragičnosti — oseba tovariš Marjan odgovarja vsem zakonitim te tragične figure: smeji se, joče, razmišlja, je obupana, sreč-

na, cinična, agresivna in občutljiva, je oseba kot vsaka druga, človek, ki bi rad po sili prišel do sreče... Predstava Primorskega dramskega gledališča bo 26. junija ob 20. uri v Kletnem gledališču v Beljaku. V vlogi tovariša Marjana nastopa Tone Šolar.

Dan prej, v četrtek 25. junija pa bo v dvorani Delavske zbornice v Beljaku pravtako v okviru „Spectrum 81“ nastopil ansambel Slovenskega mladinskega gledališča iz Ljubljane s predstavo Suhu. O tej predstavi, oziroma „Spectrum 81“, bomo na tem mestu še poročali.

Nov mladinski dom Slovenskega šolskega društva v Celovcu

Novi dijaški in mladinski dom v Celovcu, ki so ga začeli graditi prejšnji teden, bo urejen po najmodnejših izkušnjah in bo s tem omogočal tudi najustreznejše oblike pedagoške pomoči dijakom in vajencem, ki bodo živeli v domu. Dom, ki bo stal v celovski četrti Št. Peter, nedaleč od slovenske gimnazije, bo nudil prostora 198 gojencem, obsegal pa bo tudi telovadnico oz. večnamenski prostor, klubске prostore, ambulanco ipd.

Ze pred desetimi leti so postale obstoječe kapacitete Dijaškega doma v Tarviserstrasse pretesne in Slovensko šolsko društvo je moralo začeti iskati možnosti za večji in sodobnejši dom. Razširitev obstoječega doma bi samo nebiestveno spremenila obstoječi položaj, utesjenost ne bi bila odpravljena. Izhod je nudil le nov dom. Pogovarjali smo se s predsednikom SŠD dipl. inž. Francijem Einspielerjem, da vam lahko predstavimo novi dom.

Sodobna ureditev prostorov

Osnovni del novega doma bo štiri-nadstropna zgradba, v kateri so urejene v vsakem nadstropju tri vzgojne enote z vsemi potrebnimi prostori in pripomočki. Vsaka vzgojna enota bo obsegala 18 dijakov ali vajencev, ki jih bo nadzoroval po en vzgojitelj, nam je povedal tovariš Einspieler. V primerjavi s sedanjim domom, v katerem je v spalnicah 11 dijakov, bodo nove sobe ogromen napredek. Sobe bodo večinoma triposteljne, le v prvem nadstropju bo 18 dvoposteljnih sob. Vrh tega bo imela vsaka soba stranišče in prho, omare za obleko in druge potrebščine ter študijske mize, tako da bo imela mladina tudi možnost učenja ne samo v učilnicah temveč po potrebi tudi v sobi. Vsaka vzgojna enota bo imela skupno učilnico ter prostore za čiščenje obleke in obutve ter za druge opravila. Poleg tega bo na razpolago tudi še soba za tiho učenje.

Sodobna materialna osnova je pogoj za izpolnjevanje vzgojnih smotrov. Velikost sob kakor tudi vzgojnih skupin (18 gojencev) sloni na novjših pedagoških izkušnjah in je prilagojena razmeram v katerih živi slovenska mladina na Koroškem.

Glede velikosti sob nam je povedala vzgojiteljica Ančka Kokot tole: „Če sta v sobi dva gojenca, se bosta verjetno preveč osebno navezala eden na drugega, pri treh pa se izoblikujejo bolj tovariški odnosi, lažje se razvije kolektivno in družbeno življenje. Pri večjem številu obstaja spet nevarnost, da se skupina razdeli na pare. Vzgojna enota 18 dijakov je zelo ugodna in precej nižja kot na primer v Sloveniji, kjer imajo skupi-

ne po 30 dijakov. Slovenska mladina v domovih je 20 do 80 km in še več oddaljena od svojih domačih krajev, in ker so gojenci iz različnih kulturnih, gospodarskih in jezikovnih območij je znanje slovenskega jezika različno. V takih okoliščinah se mora vzgojitelj z vsakim posameznim gojencem baviti bolj intenzivno, da izenači razlike v znanju jezika kot tudi v drugih predmetih.“

Skrb za telesno in duševno zdravje gojencev

V obstoječem domu primanjkujejo predvsem klubski prostori ter prostori za rekreacijo, za šport in druge skupinske interese.

V novem mladinskem domu bo imela mladina tudi telovadnico oz. večnamensko dvorano, ki jo bo mogoče uporabiti tudi za prireditve, predvajanje filmov ipd. Poleg tega

bodo urejene še manjše sobe, v katerih bo možno igrati namizni tenis, postavljati razstave, prirejati diskusije in podobno. Vsekakor bodo materialni pogoji urejeni tako, da se bo lahko ugodno razvijalo telesno in duševno zdravje gojencev.

Še malo podrobnosti. Telovadnica bo velika kakih 400 m², stranski prostor, v katerem bodo gojenci lahko igrali namizni tenis, pa bo mogoče spremeniti v oder. Večnamenska dvorana je zgrajena tako, da je praktično samostojen in ločen del celotnega kompleksa. Ker pa bodo prihajali ob prireditvah ljudje tudi od zunaj so npr. „nečiste“ poti ki jih uporabljajo obiskovalci ločeni od „čistih“ poti, ki jih uporabljajo npr. športniki, če hočejo doseči prhe, prostore za preoblačenje itd.

Urejene bodo celo bolniške sobe, z izolirnico vred bo v teh prostorih 9 postelj. S tem je poskrbljeno tudi za dobro zdravstveno oskrbo gojencev, delovno mesto pa bo imela verjetno celo bolniška sestra.

Navezano na telovadnico pa bodo klubski prostori, v katerih bosta našli svoj sedež Zveza slovenske mladine in Slovenska športna zveza, ki sta sedaj obe brez lastnih prostorov, in bosta pod novo streho našli boljše pogoje za razvijanje svojega delovanja. Prav tako pa bodo večnamensko dvorano uporabljale po dogovoru tudi druge organizacije. Za bodočnost

so načrtovani tudi že prostori za otroški vrtec.

Kdo je organiziral gradnjo doma?

Člani Slovenskega šolskega društva se že približno 10 let trudijo za realizacijo tega projekta. Ko je odločitev padla za gradnjo novega doma, se je SŠD temeljito bavilo s projektom. Člani so obiskali v Sloveniji nad 10 novo izgrajenih domov in upoštevali prednosti in slabosti posameznih domov. Nalogo za izdelavo načrta je gobil dipl. inž. Janez Oswald, upoštevati pa je bilo treba številne predpise, ki jih je predpisoval Inštitut za gradnjo šolskih in športnih objektov na Dunaju in ministrstvo za pouk. Ministrstvo je v prvi vrsti zahtevalo visoko kvaliteto sob, ki jih po novem predpisujejo pri vseh takih investicijah, da ob možnih spremenjenih okoliščinah oz. poleti takšna poslopja lahko služijo npr. turizmu. Navedeni inštitut je predpisal

celo vrsto varstvenih ukrepov, ki so v korist prebivalcev doma, vendar znatno povečajo stroške.

Celoten projekt, ki naj bo v surovem stanju (brez telovadnice) dokončan konec letošnjega leta, je organiziralo SŠD skupno s Socialistično zvezo delovnega ljudstva Slovenije, Izobraževalno skupnostjo Slovenije in drugimi organizacijami. V teku zadnjih let pa si je Slovensko šolsko društvo priborilo tudi status splošne koristnosti, kar mu omogoča koristiti številne davčne prednosti in olajšave, predvsem v bodoče ni treba plačevati davkov na denarne podpore, kar bi pri obstoječem projektu znašalo več kot polovico gradbenih stroškov. Gradnjo in ureditev doma, ki znaša več deset milijonov šilingov, bo avstrijska država podprla v tej obliki, da bo prispevala za 70 domskih mest po 60.000 šilingov, pripravljena je v drugi etapi podpreti tudi celotni projekt, vendar s tem pridržkom, da hoče prej oceniti potrebe glede domskih mest, pri solarjih tudi še drugih strokovnih šol in morebitne trgovske akademije.

Avstrijski nacionalni cirkus v Celovcu

Danes v petek 5. junija ob 15.30 uri bo premierno predstava avstrijskega nacionalnega cirkusa, ki bo gostoval ob Sterneckstrasse do nedelje 14. junija 1981. Predstave bodo med tednom ob 16. in 20. uri, ob nedeljah in praznikih ob 14. in 17.45 uri.

Cirkus, ki je znan tudi pod imenom direktorice Elfi Althoff-Jacobi, se bo predstavil spet z novim sporedom. Vsak dan pa je možen ogled živali od 9.30 do 18.30 ure.

ČESTITAMO!

Pred kratkim je obhajala svoj 60. življenjski jubilej Micka Pippan iz Celovca. Rodila se je v Kapli ob Dravi. Dolga leta je opravljala službo pri Slovenski kmečki zvezi in Zvezi slovenskih organizacij. Skrbela je tudi za upravo Slovenskega vestnika in za počitniške kolonije. Ob njenem življenjskem jubileju sta ji zastopnika ZSO čestitala in ji želela vse najboljše na nadaljnji življenjski poti. Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo Slovenskega vestnika.

Pismo bralcev

Radi se oglasimo, če ZSO razpiše kakšen izlet v Jugoslavijo, kakor zadnjič, ko je bil cilj Beograd-Dedinje. Na žalost je ta vožnja bila zastavljena iz čakanja in razočaranja. Zelo velika škoda se godi ZSO, če se organizatorji ne bodo malo bolj brigali za odhod letala, rezervacijo na določenih mestih, kakor na primer pri „Hiši cvetja“ in pri muzeju, ki ju nismo mogli obiskati. Če je bil odgovorni tovariš zadržan, pa ni poskrbel za namestnika, daje slab zgled predvsem mladini. Po našem bi se organizatorji morali oprostiti pri vseh udeležencih, drugače bo zelo težko dobiti ljudi spet na kakšen izlet, zato ker naš denar ne pobiramo na cesti.

S pozdravi —
udeleženci izleta iz Kotmari vasi

9. kulturni teden v Globasnici

Z igro „Kje je meja“ so domači igralci pred polno dvorano otvorili zadnji teden 9. kulturni teden v Globasnici. Že večkrat so to vesele igre, ki obravnava prepričanje kmetov o mejnem kamnu, zaigrali globaški igralci na koroških odrih. Za igro, ki jo je režiral Peter Militarov so želi mnogo aplavza.

V torek 26. maja je sledil posvet kulturnih društev iz Podjune, na katerem so obravnavali številne probleme kulturnega delovanja na podeželju. Kritično so funkcionarji krajevnih društev pretehtali delovanje obeh osrednjih kulturnih organizacij, poudarili potrebo po kvaliteti kulturnih prireditev ter med drugim ugotovili, da je treba posvetiti več pozornosti kulturnemu delovanju v malem krogu, v vaseh.

V četrtek 28. 5. je bilo ob priliki 25-letnice mešanega pevskega zbora „Peca“ iz Globasnice „Srečanje mešanih pevskih zborov iz Podjune“. Ob tej priliki so bili številni pevci odlikovani za 25-letno, 15-letno in 5-letno delovanje v zboru „Peca“ z zlato, srebrno oz. bronzasto Gallusovo plaketo. Tudi pevovodja Janez Petjak, ki vodi zbor že od ustanovitve je bil odlikovan z zlato plaketo.

S štirimi pesmimi so poleg domačega društva nastopili še mešani pevski zbor „Zarja“ iz Železne Kaple, „Srce“ iz Dobrič vasi, „Podjuna“ iz Pliberka, „Gorotan“ iz Šmihela nad Pliberkom in cerkveni pevski zbor iz Šentlipša.

V soboto popoldne se je zbra-

lo lepo število otrok, ki so se razveselili in tekmovali v raznih športnih igrah, npr. v skakanju v vrečah. Ogledali pa so si tudi otroški film „Zverine iz Rezije“.

Kot zaključek 9. kulturnega tedna v Globasnici pa je nastopil MPZ „Rož“, ki je skupno s folklorno skupino France Marolt predstavil globaškemu občinstvu Ziljsko svatbo v pesmi, besedi, plesu in glasbi. Povezoval in razlagal je običaje Tone Sticker. MPZ „Rož“ je s to prireditvijo zaključil tudi svojo serijo predvajanj Ziljske občete, ki jo je od leta 1976 naprej predstavil na Koroškem, v Sloveniji in na Goriškem več kot 15 krat.

Simpozij o novih pristopih v znanosti

Od četrтка 28. 5. do nedelje 31. 5. je bil na celovski univerzi simpozij o alternativnih pristopih v znanosti, posebno iz vidika znanstvenikov družbenih ved. Zbralo se je okoli 200 znanstvenikov in študentov, ki so v delovnih krožkih in v plenarnih zasedanjih obravnavali svoje izkušnje in želje. Eden od delovnih krožkov se je bavil tudi z družbeno problematiko etničnih manjšin, predvsem s položajem slovenske manjšine. Drugi delovni krožki so se ukvarjali med drugim z vprašanjem, ali je možno raziskovati delovna in produkcijska razmerja tako, da bo v korist delavcu, drugi spet z vlogo žene v znanosti, tretji z inovacijami v šolah in s samoiniciativnim delovanjem učiteljev. Obravnavali so tudi vlogo socialne medicine, in mesto akcijske raziskave ter zgodovinske s pomočjo ustnih izročil.

V delovnem krožku o etničnih manjšinah, v katerem so med drugim sodelovali univ. docent dr. Gero Fischer iz Dunaja, dr. Wolfgang Holzinger sociolog iz Celovca ter politolog dr. Anselm Skuhra iz Salzburga, so se sodelujoči seznanili z obstoječimi ter načrtovanimi raziskavami na tem področju. Tov. Teodor Domej pa je navzoče seznanil z delovanjem Slovenskega znanstvenega inštituta v Celovcu. Predvsem glede izdelovanja učnih pripomočkov s pomočjo video-tehnike in glede novih prijemov pri kulturnem delovanju je prišlo do mnogih pobud.

Skupnost južnokoroških kmetov bo spet kandidirala

V navzočnosti predsednika ZSO Francija Zwittra in predsednika NSKS Matevža Grilca je imela Skupnost južnokoroških kmetov v četrtek 28. 5. 1981 pri Hojniku v Mokrih razgovor o volitvah v Kmetijsko zbornico, ki bodo letos

Jadranski klub „Nautic-Korotan“ prireja
PRAKTIČNI TEČAJ ZA JADRANJE
v Istri

od sobote 11. do sobote 18. julija 1981
Cena: 800 šil. (s prenočiščem). Naplailo ob prijavi 500 šil. na konto Slovenske športne zveze, Posojilnica Celovec, konto št. 2911
Prijavite se čimprej, ker je število udeležencev omejeno.

novembra meseca. Oba predsednika osrednjih političnih organizacij sta poudarila nujnost enotnega nastopa naših kmetov pri teh volitvah in zagotovila Skupnosti južnokoroških kmetov podporo osrednjih organizacij.

Udeleženci razgovora — kandidati Skupnosti južnokoroških kmetov pri zadnjih volitvah so si bili enotni v tem, da je lastno interesno zastopstvo kmečkega prebivalstva slej ko prej potrebno in da moramo složni in enotni izkoristiti vse možnosti, da bo uspeh čim boljši.

Zbornični zastopnik Ignac Domej, ki je razgovor vodil, je poročal o delovanju v zbornici in o svojih pobudah in pogojih delovanja. Na pobudo predsednika ZSO so na razgovoru sprejeli konkretne sklepe za nadaljnje priprave za čimbolj uspešno in učinkovito mobilizacijo našega kmečkega prebivalstva za prihodnje volitve v Kmetijsko zbornico.

Učenke strokovne kmetijske gospodinjke šole zavoda šolskih sester v Sentrupertu pri Velikovcu vabijo na

ZAKLJUČNO PRIREDITEV IN
OGLED ŠOLSKIH IZDELKOV

● v soboto 27. junija od 14. ure naprej in v nedeljo 28. junija do 18. ure OGLED RAZSTAVE

● v soboto 27. junija ob 15. uri in v nedeljo 28. junija ob 13.30 in 16. uri KULTURNA PRIREDITEV z bogatim sporedom

Oktet Glasbene šole Kranj gostoval na Koroškem

V nedeljo je na Koroškem gostoval oktet Glasbene šole iz Kranja. Imel je dva koncerta in sicer v Šentilju v farni dvorani, kjer je bil organizator Katoliška prosveta in v Slovenjem Plajberku pri Sereinigu, v organizaciji Slovenskega prosvetnega društva „Vrtača“. Oba koncerta sta bila dobro obiskana. Mladi oktet, ki ga sestavljajo štiri dekleta in štirje fantje obstoja od leta 1978 naprej in je nastal na pobudo dijakov glasbene šole. Oktet je med drugim nastopil že v Angliji in na Poljskem, kar priča, da ima mednarodni sloves.

Obiskovalci obeh koncertov so bili izredno navdušeni nad kvaliteto tega okteta, ki je s svojim odličnim znanjem navdušil vsakogar. Spored, ki so ga peli pevci je obsegal umetno, klasično in narodno pesem. Zlasti v Šentilju, rojstnem kraju harmonizatorja in skladatelja Pavla Kernjaka je bilo navdušenje nad Kernjakovo pesmijo še posebno veliko in izraženo v dolgotrajnem in navdušenem ploskanju.

V Slovenjem Plajberku so se koncerta udeležili številni letoviščarji, ki so tako imeli priložnost spoznati dobrine slovenske kulture. Povezavo skozi spored je imel predsednik „Vrtače“, Janko Malle.

Udeleženci koncerta tako v Slovenjem Plajberku kot v Šentilju so bili enotnega mnenja, da jim bo petje tega mladega okteta ostalo v nepozabnem spominu. Njihovi čisti harmonični glasovi in sploh per-

fektnost petja ter njihovi simpatični obrazi, so bili razumljiv povod, da jih je publika sklenila v svoja srca in pokazala svojo hvaležnost, ki jim vsekakor pripada.

Da je prišlo do tega glasbenega užitka, je vsekakor zasluga koroške glasbene šole, ki je posredovala ta pevski užitek. Prepričani smo, da bodo ti medsebojni stiki rodili še mnogo glasbenega užitka, ki bo v veliko korist naše narodne skupnosti. Ob priložnosti gostovanja na Koroškem so si člani okteta ogledali tudi zanimivosti Koroške in bili med drugim na Jedbovcu (Pyramidenkogel), od koder so imeli lep razgled širom Koroške, kajti bil je lep sončen dan.

Umik tik pred ciljem

Po lanskoletnem vzponu na Mont Everestu so si jugoslovanski alpinisti letos zadali še težavnejšo nalogo in sicer, da premagajo deviško skoro 4000 metrov visoko južno steno Lotseja (8511 m), bližnjega soseda Mont Everesta. Zaradi izredno slabih vremenskih razmer — viharji s snegom, pa je jugoslovanska odprava morala odnehati. Grozeče snežne opasti in katastrofalne vremenske razmere so bile prevarne, da bi člani odprave tvegali življenja.

Do vrha Lotseja je manjkalo samo nekaj sto metrov. Vsekakor so alpinisti opravili 95 odstotkov dela v tako zahtevni in nikdar preplezani steni. Čeprav Jugoslovni niso dosegli dokončnega cilja, je njihov podvig veliko dejanje, ki ga ceni vsa alpinistična javnost sveta.

Vodja jugoslovanske himalajske alpinistične odprave na Lotse je bil v Himalaji že preizkušeni Aleš Knaver.

OKRAJNA PISARNA PLIBERK
posluje
vsak torek od 9. do 12. ure
V pisarni bo:
9. 6. 1981
Marjan Pečnik

Zofranci

IZ DRUGIH ČASOPISOV:

Napačno informiranje

KOROŠKA SREDSTVA JAVNEGA OBVEŠČANJA SO O OBISKU DELEGACIJE REPUBLIŠKEGA KOMITEJA ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE POROČALA DOKAJ PRISTRANSKO

LJUBLJANA, 2. junija — Ob nedavnem obisku delegacije prosvetnih delavcev iz Slovenije na avstrijskem Koroškem, kjer so se seznanili z delovanjem dvojezičnega šolstva, so nekateri nemški dnevniki v Celovcu in celovski radio v nemški oddaji objavili poročila, iz katerih bi bilo mogoče razbrati, da je vodja delegacije Peter Winkler „pohvalil dvojezični šolski sistem na Koroškem“. Obrnili smo se na Petra Winklerja, namestnika predsednika republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje z željo, naj komentira poročanje nemškega koroškega časopisa in radia. Dobili smo naslednji odgovor:

„Delegacija republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo je od 18. do 20. maja na povabilo deželnega šolskega sveta obiskala Koroško, da bi se seznanila z organizacijo vzgoje in izobraževanja za pripadnike slovenske narodnosti na Koroškem.

Koroška sredstva javnega obveščanja so o obisku informirala dokaj pristransko in bi s tendencioznim poročanjem v javnosti lahko ustvarila napačen vtis, da je naša delegacija pohvalila sistem dvojezičnega šolstva na Koroškem. Pohvalili smo le dobro materialno opremljenost šol, ki smo jih obiskali in prizadevnost učiteljev-Slovencev, ki smo jih imeli priložnost srečati pri delu, hkrati pa smo nedvoumno opozorili na bistveno različna izhodišča v pojmovanju dvojezičnosti, zlasti na nas nesprejemljiv sistem prijavljanja k dvojezičnemu pouku. Prav tako koroška sredstva obveščanja niso poročala o odprtih problemih vzgoje in izobraževanja za Slovence, o katerih smo se pogovarjali, zlasti na primer o potrebi po sistematični dvojezični predšolski vzgoji in odpiranju dvojezičnih otroških vrtcev.

V razgovorih, ki smo jih imeli s predstavniki deželnega šolskega sveta, smo posebej poudarili bistvene razlike med pojmovanjem dvojezičnosti pri nas in na avstrijskem Koroškem, kjer je dvojezičnost omejena samo na manjšino in se mora pripadnik manjšine šele s posebno prijavo opredeliti za dvojezični pouk. Taka opredelitev postavi učenca v podrejen položaj, saj so starši, ki prijavljajo otroke k dvojezičnemu pouku izpostavljeni možnosti pritiskov. Tako smo srečali oddelke, kjer je bilo prijavljenih k dvojezičnemu pouku le po nekaj učencev. Taka rešitev po našem mnenju ne more pri-

spevati k uveljavljanju dvojezičnosti v javnem življenju.

V razgovorih smo opozorili tudi na nekatera odprta vprašanja nadaljnjega razvoja vzgoje in izobraževanja za pripadnike slovenske narodnosti, še posebej na potrebo po sistematični dvojezični vzgoji na predšolski stopnji in na potrebo po strokovnem šolstvu za Slovence.

Naša delegacija je predlagala, da bi v okviru programa o prosvetno-kulturnem sodelovanju med Avstrijo in Jugoslavijo zagotavljali literaturo in druga didaktična sredstva, namenjena sodobnemu pouku materinega jezika in nadaljevali sodelovanje pri strokovnem izpopolnjevanju učiteljev v dvojezičnih šolah in učiteljev slovenskega jezika,“ je končal Peter Winkler.

(Delo, 3. junija 1981)

Pričujoča izjava znova potrjuje, kako koroška javna občila zavajajo javnost in po svoje krojijo informacije, kadar gre za probleme slovenske narodne skupnosti. Še več, predstavnikom iz matične domovine v ustih obračajo besede in tako skušajo zamegliti koroško stvarnost.

Uredništvo

Celje - srečanje študentov-pravnikov iz zamejstva

Vsakoletna srečanja študentov-pravnikov iz zamejstva so postala že prava tradicija. Zveza društev pravnikov v gospodarstvu Slovenije je s to hvalevredno pobudo začrtala novo pot na področju strokovnega sodelovanja med manjšinami v Avstriji in Italiji ter slovensko matico.

Tokrat so se srečali mladi pravniki v Celju. Seznanjali so se z načeli slovenske in jugoslovanske ustavne ureditve, diskutirali vprašanja v zvezi z obmejnimi gospodarskim sodelovanjem in še marsikaj koristnega. Organizatorjem so izrekli udeleženci tega seminarja vse priznanje in zahvalo.

Žal je bila tudi letos udeležba s koroške strani pomanjkljiva. Študentje prava so izrazili željo, da se sami bolje organizirajo, kar je potrebno za take vrste sodelovanja. Vedeti je treba, da danes potreba po strokovnjakih tudi v vrstah manjšin narašča.

Posebne pomena danes pa je, da predvsem gospodarsko sodelovanje med Avstrijo, Italijo in Jugoslavijo daje marsikateremu pravniku in ekonomistu možnost zaposlitve. Zato pa je treba tudi poznati drugega jezika, druge pravne in gospodarske ureditve, in ravno pripadniki manjšin imajo zato najboljše pogoje. Morda se danes še premalo zavedamo, kako potrebno bo tudi bodočim pravnikom na Koroškem poznanje slovenske pravne terminologije. Vsekakor so takšni seminarji dobrodošla priložnost za razširjanje znanja pa tudi za družabno srečanje med pravniki iz treh dežel.

Zofranci

Valentin Polanšek

BRATOVSKA JESEN

II. del

Sam ni vedel, kako je bilo z njim. Ko je že bogve kolikokrat ugotovil, da nima niti trohice hrane več v nahrbtniku, se je jasno in brez izgledov zavedal: Tako, sam si skrivač, ubežnik in kaj še?

Neke noči se je pojavil v Golobovi bajti. Ko so mu dali kave in kruha, se je čudil, da se je skleda tako hitro izpraznila. Še druge hrane so mu dali. Tudi te je prehitro zmanjkalo. Spravili so ga spat na varen kraj, od koder bi lahko tudi neopaženo zginil v gozd. Sedaj je spet našel besedo in veliko govoril, a same ničeve stvari o vremenu, o pticah, ki pojejo in o nekdanjih časih.

Nekdo ga je vprašal: „Kaj rečeš, kako bo z nami Slovenci? Šentjakobskega župnika so odgnali. Prišel je tuj duhovnik, Nemec. Baje se trudi, da bi razumel tudi slovensko, je pa zelo v redu človek! Pozna se, da hoče vsem dobro.“

„Na starega šentjakobskega župnika sem mislil, da bi se pri njem nekaj časa zadrževal...“

Zdaj je bila resnica, da je po časi lezel iz sebe in začel sebe preklinjati, da bi sebe najraje oklofutal, da bi sebe... Zdaj se mu je svitalo, kako bo, ko bo stal sam na svojih nogah, ko bo moral sam s svojo glavo misliti, vedno spet in sproti misliti, kako naprej. Zdaj ni več nobenega angela varuha v dobrotnikovi osebi šentjakobskega znanca; zdaj ni več visokega sodnijskega gospoda doktorja

Julija Felaherja, predsednika Kluba koroških Slovencev, ki se je očetovsko brgal za svoje rojake ubežnike, res očetovsko... Zdaj je počasi grizel in žvečil in okušal in podživljal resnico za resnico, ki pa je na mah ni več, kot bi nekdo grdo prekinil prelepe sanje. Sam je sedaj. Čisto obupno sam!

Kje ste vsi dobrotniki?

Kje ste prijatelji?

Kje si Vesna-Nadja?

Kako živeti kot skrivač, ko si toliko časa v Ljubljani in na Komendi živel le nekje javno kot Jože Nedelja?

Grozno spoznanje. Kruto vprašanje!

Tukaj v šentjakobski Koprivi so te poznali vsi domači kot Zoranovega iz Ojstrovine. Kot godca, ki je godel na šentanimem žegnanju, da so ljudje ponoreli. Tudi prva zima od devetintridesetega leta na štirideseto je bila bolj ali manj sredi javnosti.

Zdaj pa je vse čisto spremenjeno, kot bi se znašel na drugem svetu: Zdaj je tudi tukaj Hitlerjeva oblast! Zdaj je celotna Mežiška dolina s Črno in okolico med Peco in Uršljo goro del gaura Kärnten. Zdaj se nahaja vojaški dezerter Zoranov sin sredi hitlerjanskega levnjaka. Le kako neopaženo?...

Trenutno je bivše mejno področje delalo vtis neverjetno zakotne zapuščenosti in hribovske idiličnosti. Nacistična oblast se je poznala šele v nad deset kilometrov oddaljeni Črni. Dobro, pismo noša je prišel nov in je nosil temnomodro rajhspost uniformo. Pa župnik je maševal oziroma pridigal nemško, a prav kratko.

Preko Golobovih je prišel do poštno zveze. Nadja je hitro odpisala. Od kod? Pismo je bilo pečateno v mestu Cilli.

Pisala je v samih šifrah: Vreme je vigredno, a nenadno nevihte s točo delajo škodo. (Toje pomenilo: Organi-

zacijsko delo na terenu je v teku, a na vsem lepem se ujamajo naši v gestapovskih mrežah.) Kako radi so ljudje romali k Novi Štifti! (Kar je pomenilo: Vedno se spominjam tistih presrečnih dni s teboj v Rženovi koči!) Sejali bomo, da bomo imeli kaj žeti! (To se je glasilo v resnici: Ko se vidiva, hočem od tebe otroka, prej ne grem od tebe, ali pa za vedno ostanem s teboj, do smrti!)

Matevž je moral odpisati. Ker je imel pri sebi mnogo šifriranega besedila, je to lahko opravil.

Zdaj se je premestil v zvonik Svete Ane malo više v dolino. Golobovi so bili mnenja, da tuji župnik najbrž ne bi nasprotoval. Zaenkrat so še čakali. Poslali so zanesljivega človeka k Lonki...

Takoj po Hitlerjevem vdoru v Jugoslavijo je na vseh koncih in krajih oživela ilegalna organizirana dejavnost. Iz matične Slovenije so iskali tovariši zveze s tistimi ljudmi, ki so pribežali še v Schuschniggovo Avstrijo, ali pozneje v Hitlerjevo državo.

Tako so organizacijske tipalke posegale tudi na kapelško področje, kajti v trgu je bilo mnogo Jugoslovancev iz različnih let. Dolgoletne izkušnje v podtalnem delovanju so usposabljal napredne sile, da ni bilo posebnega težko najti stike. Takoj so se preko raznih kanalov čez Jezersko, Solčavo in Črno povezali različni zaupniki. Posebej je začela delovati bivša zveza direktno iz Ljubljane, za katero je delal Maks, ki je žal sedaj v kacetu Dachau, in Nejšči, ki se je zaenkrat potuhnil, da ne bi bil kompromitiran. Nove tipalke pa so pogladi tovariši iz Ivan-Johanove ter Stanetove bližine. V prvi vrsti so tipalke cikale na Peco: Kje je Matevž? Kje je Matevž? se je pošepetavalo med simpatizerji in prekaljenimi ilegalci. Tako so prvi iz neizkušnosti povzročili tudi marsikatero polomijo. Nenadno navdušenje, češ, nekaj se pripravlja, da jih bo dobil Hitler po grbi! Vse je pričakovalo, da vseka Rus!

Ne morem, ne utegnem!

„Ne utegnem, mudi se mi“ — tak je sila priljubljen izgovor. Včasih je resničen, marsikomu se zares mudi, pa ne utegne s prijatelji na kavo in klepet. Včasih pa je stiska s časom tudi krinka, pod katero bi morali poiskati prave vzroke, zakaj se ta ali oni izmed naših znancev izogiba družabnega življenja.

„Greš z nama na kavo?“ vprašata po stanku Ana in Meta. Breda pa njuno povabilo odkloni s pojasnilom, da se ji mudi domov. Kako da je Breda vedno tako zaposlena, da vselej kam hiti? Jo čas in delo zares priganjata ali pa ji ni do družbe sodelavk, s katerima se med delovnim časom sicer odlično razume? Bredi podobnih ljudi je še veliko. Ne utegnejo na kavo, nimajo časa, da bi hodili zvečer k telovadbi, popoldne na sprehod. Tudi v kino, v gledališče in na koncert ne gredo, ker si ne morejo utrgati časa. Ne berejo knjig, ker ni časa. Ne hodijo na obiske k prijateljem, nikoli ne gredo na izlet. Ne ukvarjajo se s športom. Pravzaprav je takšno življenje, v katerem nima človek niti trenutka časa zase, strašno. Le da si ga strašno napravimo sami, ker ne znamo pravilno razporejati dela, ker si nakopljemo na glavo preveč opravkov in dolžnosti za čas, ki nam je na voljo. So seveda dnevi, ki bi jih najraje podaljšali za nekaj ur, da bi lahko storili najnujnejše — ob takšnih dneh pač ne bomo iskali priložnosti, da bi posedali ob kavici ali brali knjige. Toda takšnih dni ne bi smelo biti veliko. Kadar se zavedamo, da vse pogosteje izrečemo izgovor „Oprosti, res ne utegnem“, bi morali premisliti, ali smo si pravilno uredili življenje, ali ni opravičilo samo prazen izgovor.

Ce se izogibamo družbi in si dopovedujemo, da ne utegnemo početi tega in onega, ima to lahko tudi drugačne vzroke, ne le prezaposlenosti.

NEGOTOVOST: Marko povabi Vesno na nedeljsko plavanje. Vesna povabilo odkloni, ker nima časa, ker mora v nedeljo napisati neko poročilo, dokončati neko delo, nekaj podobnega pač. Pri tem bi lahko napisala poročilo in opravila delo bodisi v soboto ali pa šele v ponedeljek. Ni nujno, da dela prav v nedeljo. Za njenim opravičilom se skriva nekaj drugega. Namreč negotovost. Marko je odličen plavalec, Vesna začetnica. Noče, da bi se zdela Marku smešna, če bi plavala kot hroma žaba v vodi. Raje ne gre plavat, kot da bi se osmešila. Pomanjkanje časa je pri Vesni torej samo negotovost in nič drugega.

PLAHOST, NEDRUŽABNOST: Mnoge ženske se umikajo med štiri stene svojega doma, izgovarjajo se, da imajo polne roke domačih opravil in da zaradi tega ne morejo v družbo, na prireditve, na sestanek. Prav gotovo je veliko dni, ko si ob delu in domačih opravilih zares ne morejo privoščiti družabnosti. Toda pogosto bi lahko šle, če bi prej premagale plahost in odpor do srečanj s tujimi ljudmi, do situacij, ki jih niso vajene.

NEODKRITOST: Marsikdaj rečemo „ne utegnem“, v resnici pa bi morali priznati, da se nam ne ljubi. Ni nam do tega, da bi obiskali prijateljico, ki preveč govori o svo-

Osem poti do vitkosti

Osem predlogov za nenaporno hujšanje je pred nami. Po vsaki izmed teh diet se lahko znebimo vsaj kilogram ali dva odvečne teže. Od tega, koliko in kako hitro želimo shujšati, pa je odvisno, ali bomo dieto uvedli za kratek ali za daljši čas. Kot vedno in povsod pa naj velja: pretiravanje ni zdravo!

RIŽ NA JEDILNIKU

Za več kot polovico človeštva je riž vsakdanje, osnovno živilo. V belih zrnih sicer ni veliko beljakovin, zato pa daje riž občutek sitosti, ki dolgo ne popusti. Če se najemo riža, zlepa ne bomo začutili lakote. Na teden si lahko brez pomislekov privoščimo vsaj en rižev dan. Če bi radi shujšali, se omejimo na riž in opustimo okusne, a redilne dodatke, kot so omaka, maslo, sir.

Ta dieta bo pomagala le, če bomo kuhali riž brez soli. Riž skuhamo v nesoljeni vodi, ostali mora še znati. Nato ga odcedimo in pripravimo z nastrganimi jabolki ali s kuhano jabolčno čežano. Če ves dan ne jemo drugega kot riž z jabolki, se bo učinek diete kmalu pokazal. Tak rižev dan si lahko privoščimo enkrat na teden.

Zdravju ne bo škodovalo, če jemo enkrat na teden ves dan samo riž. Kdor pa bi rad živel ob rižu ves teden, naj prej povpraša za nasvet zdravnika. Riževa dieta ni primerna za diabetike, kajti po riževem obroku se količina sladkorja v krvi zelo poveča.

S SOKOM DO SITOSTI

Shujšamo lahko tudi s sadnimi ali zelenjavni sokovi. Tekoča dieta je zelo praktična, lahko si jo privoščimo tudi na delovnem mestu, saj sokov ni treba pripravljati in kuhati. Pijemo zelenjavne sokove (paradižnikov ali korenčkov sok, primerna je tudi voda od kislega zelja) ali pa iztisnjen sok grenivk, pomaranč in limon. Na dan popijemo liter soka. Sokovi vsebujejo veliko vitaminov, pospešujejo prebavo, organizem se bo v dietnem dnevu znebil mnogih odvečnih snovi, prebava se bo uredila. Sokove lahko pripravimo sami, lahko kupimo že pripravljene, le preveč sladki ne smejo biti. Sokove po želji začinimo s seseklimi peteršiljem, z zelenino soljo, s poprom, da ne bodo preveč plehkega okusa.

KROMPIR ZA VITEK PAS

Prepričani smo, da krompir redi in da se mu moramo zaradi tega odreči. Pa to ne drži! V krompirjevih gomoljih je mnogo nepogrešljivih snovi, ki jih organizem potrebuje. Če jemo krompir, organizem izloči odvečno vodo pa tudi druge škodljive snovi. Odpornost se bo povečala, presnova zboljšala. Krompir pa moramo jesti brez soli, drugače od te diete ne bo koristil. Krompir skuhamo neolupljen, jemo pa z dodatkom skute in svežih dišavnih zelišč. Krompir po-

jih domačih težavah, ne gremo k znancem, ker nam ni do tega, da bi ves večer gledali diapozitive z njihovega zadnjega potovanja v tujino (potovanja, kakršnega si mi ne moremo privoščiti), in tako naprej. Prijatelji in znanci nam včasih verjamejo, včasih začutijo, da se samo izmikamo. Če ne znamo biti prepričljivi, je bolje, da smo odkriti: „Oprosti, danes sem slabe volje, ne bi bil prijeten sogovornik.“

Marsikdaj je odkrita beseda prijateljska in prepričljivejša od nenehnega izmikavanja in lažanja. Če imamo čas, premagajmo odpor, negotovost, lenobnost, ali pa pojemo, kaj je z nami. Tako nam bodo prijatelji, znanci in sodelavci vsaj verjeli, če jim bomo kdaj drugič rekli, da zares ne utegnemo.

teši lakoto in ne redi. V enem samem dnevu lahko s krompirjevo dieto shujšamo za kilogram. Pojemo lahko do kilogram krompirja, količino porazdelimo na več obrokov.

NAJEMO SE SKUTE

Ce imamo radi skuto, nam ne bo težko shujšati. Skuta je vsestransko živilo, tekne s svežim sadjem, z dišavnimi zelišči, s krompirjem v oblicah, z ovsenimi kosmiči. Jejmo jo tako, kot nam najbolj tekne. V skuti je veliko beljakovin in mineralov. Če jemo skuto za dieto, pa je ne smemo niti sladkati niti soliti, drugače ne bo pravega učinka. Sladimo jo z umetnim sladilom, začinimo pa z zelenino soljo. Skute lahko jemo po mili volji. Ker jo dopolnjujemo z vedno drugimi živili, se njenega okusa ne naveličamo. Ker je skuta bogata z beljakovinami, daje prijeten občutek sitosti, ki dolgo ne popusti. Dieta s skuto ne bo škodovala zdravju, tudi če jo raztegemo na daljše časovno obdobje.

ZELENJAVA JE ZDRAVA

Ce bi se radi na hitro znebili kilograma ali dveh, uvedimo v tedensko prehrano zelenjavni dan. Na dan lahko zaužijemo kilogram zelenjave, dovoljeno pa je vse, kar nam tržnica ponuja svežega: špinata, grah, korenček, stročji fižol, beluš, cvetača, koleraba, por, kisle zelje. Četrtno dnevnega obroka zelenjave pojemo surovo, drugo zelenjavo lahko skuhamo ter zboljšamo z različnimi dišavami in začimbami. Zelenjava daje občutek sitosti. Ker vsebuje veliko odvečnih snovi, uredi in pospeši prebavo.

40.000 kilometrov po kilo medu

O tem, da je v medu mnogo snovi, ki s krvjo zelo hitro preidejo v tkivo in takoj pospešijo delovanje mišic, menda veste. Zato je med tudi priljubljen priboljšek za otroke, ki rastejo, za starejše ljudi in seveda za športnike. Mnogi trenerji dajejo petnajst minut pred nastopom svojim varovancem žličko medu ali dve. Za tiste, ki bi radi shujšali med seveda ni, saj je njegova hranilna vrednost zelo velika. V kilogramu medu je na primer kar 3150 kalorij, medtem ko jih je v litru mleka komaj 665, v kilogramu govejega mesa 1330, desetih jajc 795, v kilogramu kruha 2170 kalorij itd.

In kakšne so sestavine v medu? V njem je veliko sladkorja, vode, rudninskih snovi, vitaminov, cvetnega prahu, zrn škroba, eteričnih olj, hlapljivih in nehlapljivih kislin ter alkohola.

Poznamo akacijev, travniški, žajbljev, rožmarinov, kostanjev, breskov, sončnični, smrekov, ajdov, lipov med in še vrsto drugih.

Od vseh dobrih lastnosti medu in njegovih sestavin radi pozabimo, koliko truda je treba, preden čebele naberejo na primer kilogram medu. Za to, da prineso v panj kilogram medu, mora na izlet kar 20.000 čebel. Vsaka izmed njih mora na „izletu“ posesati sok na primer kar iz 125 cvetov rdeče detelje, v vsakem cvetu detelje pa je povprečno 60 cvetov. Za gram soka morajo te čebele obiskati kar 7500 cvetov.

V akacijevih cvetovih je več sladkega soka kot v cvetovih detelje, zato čebele lahko posesajo sok iz „samo“ 5500 akacijevih cvetov, za to delo pa porabijo približno 27 minut.

Čebela navadno poleti od pašnika do panja in nazaj 24-krat vsak dan, vsakokrat pa lahko poneso s seboj 0,05 grama sladkega soka. Za en gram soka mora, če je njen izlet dolg samo kilometer in če poleti v enem dnevu vsaj dvajsetkrat do pašnika in nazaj, preleti kar 40 km dolgo pot. Za en kilogram medu celo 40.000 kilometrov.

Matevž pa živi tisti poznopomladanski čas čez dan v zvoniku Svete Ane, ponoči pa koplje svoj bunker v Golobovem lesu na takem kraju, da ga še vrag ne najde. Potem je na delu tudi podnevi, da ima točen pregled nad njim. Niti sledu izkopane prsti ne sme priti na dan. Deset in še več reči je treba upoštevati, da bo bunker nekaj enkratnega.

Bunker je gradil tako, da bo tudi pozimi za tedne in tedne funkcioniral. Za to delo je zaenkrat vedel le Golobov Franc. Toda samo za delo, ne pa tudi za kraj. Tako je bil Matevž edini, ki je vedel za svojo skrivnost.

Kadar je bil čez dan v zvoniku in je imel časa na pretek, je brskal po zapuščini Vesne-Nadje. Vedno dalje je stikal po dveh culah in zavoju, obdanem z gumijasto plastjo. Kaj vse mu je zapustila: fotoaparat, majhen daljnogled, pisemski papir, denar in veliko napisanega papirja, ročno apoteko, pa pištolo. Od začudenja se je začel vroče šepetaje pogovarjati sam s seboj, kakor bi sedela ona poleg njega. Potemtakem se gotovo vrne, ko je toliko pustila pri meni? Kaj le je v drugi culi in v zavoju? Zakaj ne bi pogledal? Ni lepo, a ji lahko pozneje povem. V drugi culi je bilo nežno žensko perilo. Preravnal ga je, kot bi obračal ljubljeno v postelji. Ko je uzrl modrc, mu je zastal dih: V modrcu je bilo nekaj skrito... Rahlo je odvijal in pred njegovimi očmi so se zableščale orglice! Zraven je bil listič. Na njem je pisalo: „Dokler nisem pri tebi, vzemi in igray, da boš čisto tesno ob mojem srcu! Pa tisto tvojo polko o škofovskem drvarju veliko igray. Kjerkoli bom, te bom čutila. Ne obupaj nikoli, ker se moraš zavedati, da sem nekje jaz, ki nate čakam vsa tvoja!“

Vedno bliže mu je postajala, tako, da se mu je pogosteje stožilo... Vsak dan se je zasačil, kako pričakuje naslednjo njeno pošto!

Prišla pa je druga pošta. Od onstran bivše jugoslovansko-nemške meje: Lonka!

Iskal je samega sebe in nekako podzvestno izhod iz nastale srčne zagate, pa se je gugal po nevarnem grebenu, ki sta ga vsak od ene strani naskakovala silna vetrova: Lonka in Vesna! Nadja in Lonka!

V tistih dneh kolebanja je prvič sam pri sebi zavzdihnil naglas:

„Zakaj nisem ostal z njo na Šmarni gori?!“

Prišel je dvaindvajseti junij tisočdevetstoenainštiridesetega. Hitler je brez vojne napovedi napadel Sovjetsko zvezo, svojega zaveznika in partnerja desetletne nenapadalne in gospodarske pogodbe od poletja devetintridesetega leta. Zdaj je ves svet vedel, kako spoštuje Hitler mednarodne pogodbe! Na reki Bug na Poljskem se je ob štirih zjutraj začela ofenziva pod tajno šifro „Barbarossa“. Pozneje bodo zgodovinarji pisali, da so nacisti za ta odločilni boj proti komunistični Rusiji zbrali stoinsedemdeset nemških divizij...

Brečkov Toni je hodil z nekaterimi Ojstrovčani iz Kaple, pa je tik Boštjlovega hleva ob cerkveni poti glasno dejal:

„Zdaj se je Hitler ta pravega lotil in ta zadnjega!“

Strmove Gelce fant je bil zraven in je občudoval zavednega kmeta.

Napad na Sovjetsko zvezo pa je bil signal za slovensko ilegalo!

Ko je bil bunker dogotovljen, je Matevž v notranjščini obrezal bruno in nanj prepisal besede iz poslednjega pisma Vesne-Nadje:

„Veličina našega življenja je, da živimo v velikem trpljenju te dobe! Naši potomci ne bodo nas nikdar izkoreninili iz zavesti vseh bodočnosti! Ko bo svoboda, se bodo ljudje morali šele učiti živeti v ljubezni, ne samo o ljubezni govoriti.“

Zdaj je tudi Matevž dejal: „Kdor se Rusa poloti, se bliža koncu vojne. Tako so dejali stari o Napoleonu, tako je bilo tudi v prvi svetovni vojni.“

Zdaj pa je nacistična zver šele pokazala svoje nenasitno žrelo, ki krvočno napada vsepovsod, zlasti domnevne politične nasprotnike, posebno pa vse levčarje.

Napočil je čas, da gre zob za zob, oko za oko...!

Ljubljana in Ljubljanska provinca pod italijanskimi fašisti sta postali ognjišče organiziranega odpora Osvobodilne fronte slovenskega naroda.

Štajerska je krvavela v klavnicah Marburga in Cillija... Človeška neizkušnja in okupatorjeva kruta uničevalnost sta privedli do sovražnikovega vdora v organizacijske kroge...

Gorenjska je trzala v smrtnih krčih v begunjskih tunicah...

Iskra upora pa se ni dala zadušiti! Prekaljen španski borec je na vodilnem mestu upornega gibanja izrekel preroške besede:

„Veliko najboljših bo padlo!“

Ivan-Johan je s svojimi najožjimi tovariši med prvimi, ki se spopadejo v oboroženem odporu proti okupatorju. Kot mitraljezec je ranjen nekje pri Litiji. Izkaže se dobro terenska organizacija: Skritega v kmečkem vozu ga prepelejo v Ljubljano v bolnico. Tam se izliže. Ves je ognjevit za nadaljnjo borbo.

(Dalje prihodnjije)

Desetdnevno potovanje po Jugoslaviji, Madžarski, Romuniji in Bolgariji

Zveza koroških partizanov je organizirala od 8. do 17. maja letos potovanje z avtobusom po Jugoslaviji, Madžarski, Romuniji in Bolgariji. Potovanja se je udeležilo 36 koroških Slovencev, ki so se vsi vrnili zadovoljni domov. Izletniki so zadolžili Milana Wieserja iz Čahorč pri Kotmari vasi, da napiše poročilo, ki ga bomo objavili v dveh delih. Slike je prispeval priljubljeni organizator potovanja Janez Weiss st.

V petek 8. maja smo se odpeljali ob 8.15 uri iz Celovca proti Velikovu čez mejo v Viču, naprej preko Dravograda, Maribora, Ptuja v Varaždin. Tam smo obiskali znano pokopališče in se malo spočili, nato pa smo nadaljevali vožnjo

mannstadt ima danes ime po reki Sibi, ki teče skozi mesto. Nastalo je v srednjem veku, ime pa ima po nekem Hermannu, ki so ga pred 600 leti tedanji vladarji kot tudi druge Nemce-Sahse klicali na pomoč proti Turkom. Vodička nam je

vanega mesta Bucuresti. Na poti srečujemo še črede ovac s pastirji in psi, polja so lepo in čedno obdelana, tudi mnogo črpalk za nafto je videti. Končno prispemo ob 20. uri po 260 km vožnje na cilj.

Četrty dan dopoldne smo imeli možnost za ogled mesta Bucuresti, vodička, ki je obvladala nemščino in je imela zgodovino v malem prstu, nam je razlagala mesto. Nato smo imeli še 1 uro časa za obisk muzeja na prostem, v katerem so bile zbrane starinske hiše iz cele Romunije. Bilo je tako zanimivo, da sva z Jozo Ropačem zamudila čas, tako da so naju upravičeno kritizirali, kar sva vzela na znanje. Zvečer smo pri večerji srečali Francoze in Beograjdane, s katerimi smo se doro razumeli. Na dan Pankracija, 12. 5. 1981, nas je na poti proti Constanti ob Črnem morju spremljal dež. Vozili smo se 260 km po sami ravnini ob dobro obdelanih poljih. Letos ovira poljedelska dela le dež, ki preprečuje uporabo strojev. Po kakih 100 km smo imeli v Slobodici kratek počitek, kjer smo se malo odpočili od te večne seje. Od tukaj naprej so polja na valovitih tleh, polja so suha, okolica pa brez drevja in grmovja. Nekaj kilometrov pred obalo se hribi vzpenjo celo do več kot 400 m nadmorske višine, najvišji vrh ima 433 m, po pojmihi domačinov so to verjetno že gore. Kar se nam je zgodilo grede zveni že kot paradoks, železniška pregraja je zaprla pot, čakamo pol ure in nabere se pri tamkajšnjem slabem prometu okoli 50 vozil, potem pa pridirja ena sama drezina z dvema delavcema z vrečo krmila za koze?!

Omeniti še hočem, da nam je naš profesor Janko Messner s svojim znanjem jezikov mnogo pomagal. Zahvaljujemo se tudi njegovemu predavanju o Koroški in o Panoniji. Tudi to njegovo pobudo je treba vzeti resno: Vsak si naj nabavi sliko Krnskega grada, ki jo je naslikal naš slovenski slikar Pirnat v Medgorjah.

Pred Constanto smo imeli še en zasto, pred nami je vozil tovornjak s težkim tovorom, prevažal je ogro-

Udeleženci potovanja

skezi Ludbreg in Koprivnico do Džurdževaca, kjer smo se s kosilom okrepčali. Spet okrepčani smo nadaljevali pot naprej v Virovitico, Podravsko Slatino do Našice, kjer smo videli na desni strani Bilogoro, na levi pa zanimivo Podravino, za nas, ki smo navajeni gora, že malo tuja zemlja. Spustili smo se v Podravinsko nižino proti Osijeku, prekoračili Dravo, malo pozneje pa še Donavo pri Apatinu in se bližali preko Sombora mestu Subotica v Vojvodini. Cilj prvega dneva smo dosegli ob 20. uri. Naš sofer Hanzi Wutte nas je po 560 km srečno pripeljal do hotela Patria, kjer smo dobro razpoloženi izstopili.

Naslednji dan smo po 30 km dosegli madžarsko mejo, kjer so se začele formalitete kot pač povsod, samo po naših pojmihi so trajale predolgo, kljub določeni previdnosti, to ne more biti služba za turista. Čez dve in pol ure smo zaradi tega izgubili, vendar se v Szegedu duhovi pomirijo pri golažu in salamah. Gre spet naprej, čez približno eno uro prekoračimo z istimi formalitetami — samo za eno uro prej — romunsko mejo. Okoli 12. ure dosežemo prvo večje romunsko mesto Arad, ki je glavno mesto Departemeta D'Arad. Pot nas je vodila naprej po dolini reke Mures, ki je med mesti Arad in preko mesta Deva poplavila v dolžini 150 km travnike in polja, ki so bila že vsa posejana. Omeniti je treba še Monument aux Heros de Pavliș, spomenik padlim za svobodo Romunije 1944. leta. Kmalu po Pavlišu blizu Lipove se začneja valovit svet — in že smo se počutili bolj po domače. V dežju se pririjemo do Sebesa, tukaj imamo do cilja Sibi še 60 km. Po 400 km pridemo ob 21. uri (Romunci imajo vzhodni poletni čas, ki je še eno uro pred našim časom) na cilj. V hotelu Continental se osvežimo, nato pa si vsak sam ogleda zanimivo mesto.

V nedeljo si — dobro naspani in razpoloženi — najprej vsak po svoje ogledujemo mesto Sibi, ki šteje 150.000 prebivalcev. Nato pa se organizirano pod vodstvom vodičke Nagy Mihajela (predstavi se, da ima madžarsko ime in da je prava Romunka). Sibi, nemško Herr-

razkazovala zanimivosti v starem mestu, muzej, most zaljubljenecv in tudi cerkve. Vstopili smo v eno izmed njih, bila je ravno maša v nemškem jeziku, župnik je pridigal nemško, vse pa so prenašali po zvočniku. Vodička je pripovedovala, da živi danes v okolici Sibi še kakih 300.000 Sahsov, kakor jih tam imenujejo, ki imajo iste pravice, kot ostali Romunci, na vsaki ravni države. Pri nas pa živimo že 1400 let na tej zemlji, pa naše narodnostne pravice še zmeraj niso popolnoma uresničene, tega vodička ni mogla razumeti. V tem kraju je industrija dobro razvita, in bila je ravno razstava domače proizvodnje težkih tovornjakov, busov, strojev in bagerjev. Po kosilu v hotelu smo se napotili skozi Male Karpate proti jugu v glavno mesto Bucuresti. Grede smo se še ustavili v kraju Cozia, kjer stoji pravoslavni ma-

Svatba v Romuniji

nastir tik ob reki Olt. Zgrajen je bil v 13. stoletju, do leta 1831 so v njem še uporabljali slovanski jezik in pisali knjige v cirilici. Blizu samostana gradijo danes elektrarno. V ozki dolini pa se nahaja tudi zdravilišče Calimanești-Caciulata. Pred mestom Pitești že v ravnini pod Karpati smo doživeli dogodek, ki nam bo ostal gotovo dolgo v spominu. Srečali smo skupino ljudi, ki je slavila ohcet. Avtobus se je ustavil, domačini so vstopili in nas pogostili s slivovko, mi pa smo se revanžirali. Od tam je bilo še zmeraj kakih 150 km do težko pričako-

men del ladje, tako da je zavzemal vso cesto. Čez nekaj časa smo imeli možnost za prehitevanje in ob dveh popoldne smo prispeli v Constanto. Vodička nam je razkazovala mesto, izkopanine, Ovida in muzej, v katerem je zajeta vsa romunska zgodovina od pračasa do mlade socialistične zgodovine. Obiskali smo tudi Mamaio, mesto letovišče v neposredni bližini Constante, omeniti pa še hočem, da sta pristanišče in ladjedelnica v Constanti ogromnega obsega in edini na romunski črnemorski obali.

(Dalje prihodnjič)

KOORDINACIJSKI ODBOR ZA LETOVANJE OTROK NA MORJE

Viktringer Ring 26
[Vinko Kušej]
telefon [0 42 22] 72 5 65

Gasomefergasse 10
[Milka Kokot]
telefon [0 42 22] 32 5 50

Spoštovani starši!

Vljudno vam sporočamo, da bo LETOVANJE OTROK NA MORJE V SAVUDRIJI letos v 2 izmenah:

1. izmena: od 6. avgusta do 20. avgusta 1981
2. izmena: od 20. avgusta do 3. septembra 1981

Koordinacijski odbor nudi:

Prostore za bivanje, 5 obrokov hrane dnevno, za vsake 10 otrok enega vzgojitelja, zdravstveno oskrbo in v primeru potrebe prevoz bolnega otroka v bolnico; prevoz v Savudrijo in nazaj.

Cena za 14-dnevno bivanje znaša 1400 šilingov; prevozni stroški: 400 šilingov.

Prijavnice dobite pri zgoraj omenjenih naslovih. Zadnji rok prijave je za 1. izmeno [6. 8. do 20. 8.] do 30. junija, za 2. izmeno [20. 8. do 3. 9.] do 15. julija.

Koordinacijski odbor nudi vse potrebne informacije za koriščenje podpore za letovanje s strani zavarovalnic.

RAZGLAS

V zvezi z letovanjem otrok na morje išče koordinacijski odbor vzgojitelje. Interesenti naj se javijo pisмено na enega od zgoraj omenjenih naslovov do 25. junija 1981.

Pogoji za sprejem: dopolnjeno 18. leto, izkušnje v vodenju skupin [prednost imajo učitelji [ce] študentje [ke] pedagoške smeri].

RADIO - TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 5. 6.: 9.00 Poročila

— 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Ruščina — 10.00 Solška TV — 10.30 Grad strahov v via Veneto — 12.05 Hans in Lene — 12.20 Klub seniorjev — 13.00 Redakcija — 17.00 Za predšolske otroke — 17.30 Otroška komedija — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Za mrtveca ni denarja — 21.20 Jolly Joker — 22.10 Reklama in šport — 22.20 življenje — igra — 23.20 Poročila.

SOBOTA, 6. 6.: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Mladina muzicira — 11.25 življenje — igra — 12.30 Eggenbergerjev glasbeni koledar — 13.00 Redakcija — 15.05 Manuel — 17.00 športna abeceda — 17.30 Stari hlapci — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Astroshow — 21.50 šport — 22.10 Newsport-jazz-festival 1970 v čast Louisa Armstronga — 22.50 Poročila.

NEDELJA, 7. 6.: 11.00 Katoliška binkoštna maša — 12.00 Binkošti v živalskem vrtu — 13.30 Igra — gradbeni kamen življenja — 14.25 Veseli svet živali — 16.00 Zrcalne slike — 16.15 Fjodorjeve pustolovščine — 16.35 Pinocchio — 17.00 Don in Peter — 17.05 Film Maria Cortesla — 17.40 Otrokom za lahko noč — 17.45 Klub seniorjev — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Operni vodič — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Stine — 22.00 Nekateri besede so neslišne ... — 22.30 Poročila.

PONEDELJEK, 8. 6.: 10.30 Scaramouche, galantni mark — 15.05 Turbulentna komedija — 16.30 Fjodorjeve pustolovščine — 16.50 Don in Peter — 16.55 Plavi Napoleon — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Binkošti za otroke iz Bludenza — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Dokumenti pod zemljo — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Salome — 21.45 Mozart in ljudska glasba — 22.30 Poročila.

TOREK, 9. 6.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Angleščina — 10.00 Kaj bi lahko postal? — 10.30 Mathieu, Gaston, Peluche — 12.15 Stranske ceste — 13.00 Redakcija — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Oddaja z miško — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Deklica iz Avignona — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Prizma — 21.00 Novo od večeraj — 21.45 Max Frisch: Journal I-III — 23.45 Poročila.

SREDA, 10. 6.: 9.00 Poročila — 9.05 Oddaja z miško — 9.35 Francoščina — 10.05 To je Napoli — 10.35 Veseli svet živali — 12.05 Risanka — 12.15 Prizma — 13.00 Redakcija — 17.00 Bilo je nekoč ... — 17.30 Viki in močni možje — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Popi — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Malignet — 21.45 Poročila.

ČETRTEK, 11. 6.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Avstrijska zgodovina — 10.15 The Man of destiny — 10.30 Turbulentna komedija — 11.55 Hans in Lene — 12.15 Waltoni — 13.00 Redakcija — 17.00 Za predšolske otroke — 17.30 Marco — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 TV kuhinja — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Sončni konji — 21.05 Vaš nastop, prosim — 21.50 šport — 22.40 Poročila.

NAŠA KNJIGA — UNSER BUCH

NEKAJ KNJIG O MANJŠINSKI PROBLEMATIKI V NEMŠČINI

Za vsakogar, ki se obširneje ukvarja z manjšinsko problematiko, navajamo tukaj nekaj knjig, ki so izšle v zadnjih letih pri založbi Wilhelm Braumüller na Dunaju

Theodor Veiter

Das österreichische Volksgruppenrecht seit dem Volksgruppen-gesetz von 1976

Rechtsnormen und Rechtswirklichkeit

192 strani, broširano, 280 šil.

Prof. Dr. Theodor Veiter

Die Kärntner Ortstafelkommission

Arbeit und Ergebnisse der Studienkommission für Probleme der slowenischen Volksgruppe 1972–1975

452 strani, broširano, 590 šil.

Ludwig Flaschberger — Albert F. Reiterer

Der tägliche Abwehrkampf

Erscheinungsformen und Strategien der ethnischen Assimilation bei den Kärntner Slowenen

123 strani, broširano, 128 šil.

Theodor Veiter

Nationalitätenkonflikt und Volksgruppenrecht

im 20. Jahrhundert

Band I, Entwicklungen, Rechtsprobleme, Schlußfolgerungen

236 strani, 130 šil.

Felix Ermacora

Nationalitätenkonflikt und Volksgruppenrecht

Band II, Ansätze — Hindernisse für Konfliktverständnis und Konfliktlösung in den Vereinten Nationen und im Europarat

188 strani, 130 šil.

„NAŠA KNJIGA“
CELOVEC, PAVLIČEVA 5–7

- ŠPORTNI VESTNIK - ŠPORTNI VESTNIK -

Slovenska gimnazija postala koroški
šolski prvak v nogometu

Nogometaši slovenske gimnazije v Celovcu smo si letos zastavili cilj, da zasedemo eno izmed prvih treh mest na Koroškem. V prvi polovici tekmovalja smo imeli tri tekme, katere smo brez težav dobili. BORG 3:0 (Gregorič 2, Wieser M.), HAK 2:0 (Ogris, Travnik) in BG 1 7:3 (Kreutz 2, Sadjak 2, Grilc, Gregorič, Wieser M.). S temi rezultati smo postali prvi naše skupine in se kvalificirali v finale srednjih in višjih tehničnih šol. Semifinale je bil v Beljaku, finale pa teden za tem na Košatovem igrišču v Celovcu. V Beljaku smo natekli na istega nasprotnika kot lansko leto — HAK Beljak, proti kateremu smo lansko leto v podaljšku izgubili igro z rezultatom 3:1. Letos smo torej imeli priložnost, da se re-

600 gledalcev. Igra se je začela s srečo za gimnazijce, kajti že v prvi minuti je nasprotnikov igralec Cvetko, ki igra v avstrijski mladinski reprezentanci, zadel vratnico. Cvetka je naš najmlajši in najmanjši igralec Sadjak kompletno nevtraliziral. S tem pa je nasprotnik napravil prvo in tudi edino priložnost v prvem polčasu. Gimnazijci smo imeli igro v rokah in v 17. minuti je M. Wieser iz direktno izvedenega kosa — katerega se je nasprotni igralec še malo dotaknil — prvič zatresel mrežo. V 30. minuti se je rezultat že glasil 2:0. Grilc je na levi strani preigral celotno obrambo, podal Travniku in ta je drugič zatresel mrežo. S tem rezultatom se je končal prvi polčas. V drugem polčasu pa smo gimnazijci igrali samo

metašev gimnazije in hkrati tudi v zgodovini gimnazije.

K temu uspehu je veliko doprinesel tudi profesor Anton Malle, ki je zelo vestno pripravljaval igralce na tekme in s svojo prebrisano taktiko vedno spet ukanil nasprotnike.

Igrali so: Jenšac, Wieser Flori, Hribnik, Zdovc, Weber, Kreutz, Wieser Mirko, Gregorič, Grilc, Sadjak, Travnik (Trampusch, Wakounik, Ogris, Kumer, Haderlap). Od 9. do 13. junija se bomo udeležili v Pinkfeldu na Gradiščanskem avstrijskega nogometnega prvenstva vseh občeizobraževalnih višjih in poklicnih šol. Za nasprotnike imamo prve Gradiščanske, Tirolske, Predarlške in Nižje Avstrije.

Igralca moštva gimnazije

Žrelec - SAK 1:2

Preteklo soboto je SAK igral proti Žrelec. Moštvo Žreleca je na 11. mestu na lestvici in je v nevarnosti, da izpade iz podlige.

Žrelec je nasprotnik, proti kateremu SAK pred to tekmo še nikoli ni zmagal. V to tekmo so igralci šli z zelo mešanimi občutki, vendar optimistično, kajti po dobri igri proti Velikovcu, je bilo jasno, da je SAK prišel iz krize.

Žrelec je začel zelo močno igrati in imel je terensko premoč. Vendar ta premoč je trajala samo četrte ure. V 13. minuti je Žrelec iz prostega strela povedel z 1:0. Toda 4 minute

Slovenska športna zveza obvešča, da so termini ekipnega prvenstva v namiznem tenisu 8., 14. in 28. junija 1981

nato je SAK že izenačil. Ferra je napravil krasno soloakcijo, podal Drnovšku in ta je zatresel mrežo. Ferra je bil hkrati tudi najboljši igralec na igrišču. V 23. minuti so se navijači SAK-a spet lahko veselili — po lepi podaji je Hobel prelisičil nasprotnikovega vratarja in postavil končni rezultat. V nadaljevanju igre ni bilo več posebnih viškov. Igra se je odvijala bolj v sredini. Šele zadnje četrte ure se je nasprotnik spet opomogel in bolj močno pritiskal na gol SAK. Vendar do zadetka ni več prišlo.

Postava: Ahlin, Perč, Velik, Woschitz, Lampichler, Ferra, Babšek, Luschnig (Zdovc), Hobel (Gregorič), Zablatnik, Drnovšek.

Šentjakob v Rožu -
folklorni večer

V soboto je v šentjakobski farni dvorani gostovala znana folklorna skupina "France Marolt" iz Ljubljane. To je svetovno znana skupina, ki je tokrat prvič nastopala na Koroškem kot samostojna folklorna skupina. Izvajala je ples iz Primorske, Režije, Koroške in ples jugoslovanskih narodov.

Zbrano publiko je pozdravil predsednik SPD "Rož" Franci Janežič. Povezavo skozi peštri spored pa je imela Zalika Steiner. Škoda je le, da je bila udeležba tako slaba. Nastop ljubljanskih folkloristov je bil za nas šentjakobčane izreden dogodek, ki bo ostal vsem v nepozabnem spominu. Publiko je z velikim navdušenjem aplavdirala in tako izražala priznanje, da je bil to izreden kulturni užitek. Lahko smo se prepričali, da folklorna skupina France Marolt ne uživa zastoj svetovnega slovesa in želeli bi bilo, da bi ta ansambel še večkrat nastopil na Koroškem in to predvsem sedaj, ko se v naši deželi mudi toliko tujih gostov, ki bi tako imeli priložnost spoznati bogate kulturne dobrine slovenskega ljudstva. Organizatorja tega večera sta bila Krščanska kulturna zveza in SPD "Rož" iz Šentjakoba v R. Naslednjega dne v nedeljo je folklorna skupina skupno s pevci mešanega zbora "Rož" iz Šentjakoba v Rožu izvajala žiljsko svatbo — dopoldne v Železni Kapli, zvečer pa na zaključni prireditvi 9. kulturnega tedna v Globasnici. Obe prireditvi sta lepo uspeli in sta našli hvaležno občinstvo.

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV
vabi na

partizanski izlet
in srečanje v celjski regiji

v soboto 27. junija 1981

Gre za enodnevni izlet z avtobusom, v okviru katerega si bomo ogledali razne zanimivosti, med drugim tudi Kumrovec — rojstno hišo maršala Tita, trgovino brušenega stekla v Rogaški Slatini itd. Popoldne se bomo udeležili partizanskega srečanja.

Prijave so možne do 15. junija 1981. Cena potovanja 150 šil. Odhod omnibusa iz Celovca (Gasometergasse 10) ob 6. uri, iz Dobrle vasi (pred Posojilnico) ob 6.30 uri.

Glavni odbor

PRIREDITVE

Slovensko prosvetno društvo "Bilka" v Bilčovsu vabi na

KONCERT

v nedeljo 7. junija ob 20. uri pri Miklavžu v Bilčovsu.

Gostujejo: moški pevski zbor KUD "Svoboda", oktet "Savinja", in recitatorska skupina občinske matične knjižnice, vsi iz Zalca.

V pesmi in besedi se bo predstavila Savinjska dolina.

Prisrčno vabljeni!

POKOJNINSKA ZAVAROVALNICA
ZA DELAVCE OBVEŠČA

V mesecu juniju bo imela Pokojninska zavarovalnica za delavce sledeče uradne dneve:

● v Beljaku, Kaiser-Josef-Platz 1
Delavska zbornica

9. in 23. junija, od 8. do 12. ure

● v Labotu 65, Občinska hiša

19. junija, od 8. do 12. ure

SPD "Jepa-Baško jezero" v Ločah vabi

POLETNO VESELICO

z zabavno glasbeno in

kulturnim sporedom

v nedeljo 7. junija 1981 ob 20. uri v gostilni Pušnik v Ločah.

SPD "Srce" v Dobrli vasi vabi na

KULTURNI VEČER

v nedeljo 7. junija 1981 ob 20. uri v Kulturnem domu v Dobrli vasi.

Nastopajo: MPZ "Ljubljanska banka", folklorna skupina iz Ljubljane in MPZ "Srce" iz Dobrle vasi.

10-LETNICA MATURE

nekdanjega 8. b razreda (prof. Možilnik). Srečamo se na binkoštno nedeljo, dne 7. junija 1981 ob 15. uri v restavraciji Tigerwirt v Celovcu, Paradeiser-gasse 5, tel. 86 1 20

Pridi zanesljivo!

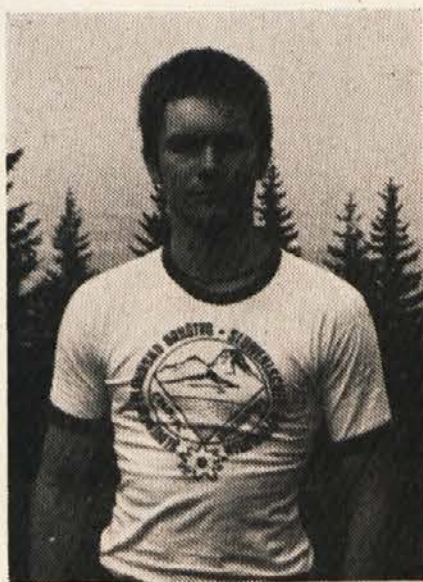
MPZ "Podjuna" v Pliberku vabi na

BINKOŠTNI PLES

v nedeljo 7. junija 1981 ob 20.30 uri v gostilni Schwarzl v Pliberku.

Igra ansambel

"Koroški odmev" (Kärntner Echo)

Mladinski odsek Slovenskega planinskega društva Celovec ima na razpolago lepe trbaravne majice v žilnih velikostih.

Na sliki odbornik Slovenskega planinskega društva Celovec in vodja mladinske sekcije, Igor Schellander v majici, katere embleme predstavlja mogočni vrh Jepe z Baškim jezerom ob vznožju. To je hkrati tudi emblema Slovenskega planinskega društva Celovec. Majice stanejo 100 šilingov in so glavni vir, s katerim se vzdržuje mladinska planinska sekcija. Nabava teh majic je torej podpora planinski mladini, ki je danes pomemben dejavnik planinstva na Koroškem. Majice dobite na sedežu Slovenskega planinskega društva v Celovcu, Gasometergasse 10.

Slovenska prosvetna zveza — fotoklub v Celovcu vabi na

POSVETOVANJE FOTOGRAFOV

v torek 9. junija 1981 ob 18. uri v prostorih na SINDOK-u, St. Ruprechtstr. 19/4 (vhod Gabelsberger Str.)

Farna igralska skupina v Kotmari vabi na igro

KJE JE MEJA

v nedeljo 14. junija ob 20. uri v farni dvorani v Kotmari vasi.

Gostuje igralska skupina SKD iz Globasnice.

Prosvetno društvo v Velikovcu vabi na

KONCERT

v nedeljo 6. junija 1981 ob 20. uri v dvorani gospodinske šole v Sentrupertu pri Velikovcu.

Gostuje mešani pevski zbor "Jakob Petelin Gallus" iz Celovca pod vodstvom Janeza Tratarja.

Strokovna šola za ženske poklice zavrača šolskih sester v Sentrupertu pri Šentjakobu v Rožu vabi na

ZAKLJUČNO PRIREDITEV

v sob. 20. in ned. 21. junija 1981 s priložnostjo ob 14.30 uri. Nudimo bogat in pester spored. Od sobote popoldne do nedelje ob 18. uri si lahko ogledate razstavo šolskih izdelkov učenk.

Katoliška mladina v Celovcu vabi na

MLADINSKI DAN

ki bo v nedeljo 14. junija 1981

Zbirališče: ob Zeneškem jezeru in v Galiciji ob 6.30 uri

Začetek: ob 9. uri

Škofiče ob Vrbskem jezeru

V nedeljo je bila pri nas slovenska otvoritev občinskega kopališča. Slovesnosti se je udeležil tudi koroški deželni glavar Leopold Wagner, ki je ob tej priložnosti imel slavnostni govor. Med drugim je poudaril, da se dežela odločno zavezuje za to, da bi obrežja koroških jezer služila javnosti (op. red.: v splošnem so v privatnih rokah). Za to je v deželnem proračunu poseben konto, ki omogoča nakup takih zemljišč. Seveda je mnogokrat problematično za ta zemljišča najti primerno uporabo, ki bi služila javnim namenom.

Novo škofiško kopališče je otvoril deželni glavar in ga tako predal svojemu namenu. V okviru otvoritvene slovesnosti je bil tudi kulturni spored, na katerem pa naš domači pevski zbor SPD "Edinost" ni mogel sodelovati, ker je bil terminsko zadržan.

Kopališče je stalo 15 milijonov šilingov.

Menjava denarja

Stanje v četrtek 4. junija 1981

Za 100 dinarjev dobite	42.00 šil.
Za 100 dinarjev plačate	47.00 šil.
Za 100 lir dobite	1.40 šil.
Za 100 lir plačate	1.49 šil.
Za 100 mark dobite	697.50 šil.
Za 100 mark plačate	713.80 šil.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo: 9020 Celovec/Kar. genfurt, St. Ruprechtstr. 19/IV (Sindok); telefon: 84 9 24, telex: 42086; uprava: 8021 Celovec/Kar. genfurt, Gasometergasse 10, telefon 32 5 50. Tiska: Založništvo in tiskarska družba z o. J. Drava, Celovec - Borovlje.

SLOVENSKI ATLETSKI KLUB

vabi na prvenstveno tekmo

V TOREK 9. JUNIJA 1981

SAK „pod 23“ — ASV „pod 23“ ob 18.00 uri

V SREDO 10. JUNIJA 1981

SAK - Annabichl ob 18.30 uri

Obe igri bosta na Koschatovem igrišču v Celovcu.

PRISRČNO VABLJENI!

Pestra dejavnost SPD „Danica“ iz Šentvida v P.

V soboto 23. maja je trio Korotan s pevci na povabilo moškega pevskega zbora žirovskih podjetij gostoval v Žireh. To gostovanje je posredoval znani prijatelj koroških Slovencev tovariš Silvo Ovsenk, doma iz Žirov.

Moški pevski zbor žirovskih podjetij je namreč tisti dan obhajal 10-letnico svojega obstoja. V dvorani DPD Svoboda v Žireh, kjer je bil koncert, je skozi program vodil RTV napovedovalec Janez Dolinar. Na koncertu je sodeloval tudi komorni moški zbor Zasip pri Bledu. Trio Korotan s pevci je na tej jubilejni prireditvi zapel in igral šest komadov, moral pa je dodati še enega. V okviru sporeda je bila tudi podelitev Gallusovih značk.

Trio Korotan je bil tudi povabljen na dom Silva Ovsenka. V osnovni šoli so Žirovčani pripravili vsem nastopajočim slovesno večerjo. Bila je prisrčna, prijetna družabnost. S težkim srcem smo se poslovili od prijaznih gostiteljev in se odpeljali na svoje domove. Bivanje med gostoljubnimi Žirovčani nam bo ostalo v nepozabnem spominu.

Naslednjega dne je SPD „Danica“ vabila na ponovitev akademije slovenske gimnazije. V nabito polni dvorani Kulturnega doma Danica v Šentprimožu je uvodoma zapel domači mešani pevski zbor, predsednik Wakounig pa je pozdravil zbrano javnost. Z velikim notranjim zadovoljenjem je ugotovil, da ga veseli, da je slovenska gimnazija s svojo prireditvijo prišla ven na teren, češ, čim več bo dala gimnazija terenu, tem bolje bo lahko teren skrbel za slovensko gimnazijo. Ob tej priložnosti je spregovoril tudi ravnatelj slovenske gimnazije dr. Reginald Vospornik. Po sporedu so imeli zastopniki gimnazije in Danice zakusko.

2. maja je mešani pevski zbor SPD „Danica“ zapel ob poroki pevke Marice Wakounig z Borutom Sommergerjem, 23. maja pa ob poroki Erike Hobel, ki se je poročila z Vinkom Pečnikom iz Bistrice pri Šmihelu.